

naša luč

1973

6

zemlja je slej ko prej okrogla

čas sega do vrsnega

Če ne bi bilo dežja, neviht, ki se spreletavajo med skalnatimi vrhovi nad Sočo, bi bila reka avtomobilov, kot navadno pravimo, skozi dolino Soče še bolj gosta. Pa tudi sicer ni redka, proti koncu vsakega poletnega tedna je kar dovolj zgoščena. Pravijo, da je za izletnike najlepši pogled na Sočo z gorskih polic. Le katero izbrati, ko jih je brez števila, ko je brez konca in kraja lepih dolinic in kotov, samotnih grap in travnatih rebri pod skalnatimi stenami Krna, Stola in Kanina?

Pa stopimo na Vrsno! Ne samo zaradi lepote, kar tako, zaradi razgleda po ljudeh in življenju. Strmo navzgor drži vijugava pot, od Ladre dalje skozi Libušnje in vse do Vrsnega, kjer so se hiše zgnetle v tesen krog na sončni travnati polici. Strmo se vzpenjajo travniki med drevjem in seniki proti vasic, ostro se zagrizajo noge vaščanov med pokošeno travo, s koši na hrbtih, z grabljami in kratkimi kosami, ki edine lahko postrizajo strme robove. Bolje reže kratka kosa, trdi

vrnsniški polkmetič. Bolj priročna je.

Otroci se pri prvih hišah poskrijejo po dvoriščih, niso vajejeni „fotografirja“, sramežljivi so, kot se spodobi. Rože z vseh oken pa nesramežljivo pogledujejo redke tujce, ki prisopihajo s pločevinastimi konji na sredo vasi. Večinoma zaradi Gregorčičeve rojstne hiše, pa zaradi vedno bolj osveščujočega klica po povratku v „planinski raj“. Dvoje deklet, vsaka na svoji strani vaške ulice, prebira knjige. Nekako sodi branje v pesnikovo vasico.

„Tista velika, nedokončana hiša zgoraj, kaj je to?“ povprašamo eno.

„Šola naj bi bila,“ pravi. „Postavili so jo že pred leti, a nikoli končali. Zmanjkalo je denarja. Otrok na Vrsnem pa ni več tako malo. V Smast morajo, daleč po strmini navzdol, še delj imajo oni zgoraj s Krna.“

Največja hiša na Vrsnem stojijo zapuščena.

Široko pot do nje, ki so jo nekoč z navdušenjem opasali s škarpami, zaraščajo koprive. Lepa, prostorna šola, ki ji manjkajo le okna in vrata, stropovi in podovi, stoji kot zakleta graščina na najlepši vrnsniški polici. Zmanjkalo je navdušenja in denarja. Pa še vse se je ta-

ko spremenilo v tem šolstvu in šolanju. Kaj bo z lepo zgradbo, nihče ne ve. Spet šola? Morda počitniški dom za mladino? Karkoli že, takšna kot je, ne more ostati. Sicer pa jo domačini uporabljajo, v kletnih prostorih ni stiske za slamo, koruznico, za vozičke in gare. Nečemu le služi staro navdušenje, ki je omagalo na tričetrt poti. Menda ljudi, ki vsak dan vidijo ta skelet, niti več ne vznemirjajo izgubljeni dinarji.

Vrsno ima še svoj planinski dom. Ta dan je na vratih listič, da je „zaprto“. Ne vem, ali zaradi ponedeljka ali kar tako... Se pravi tako, da imajo domoljubni izletniki rajši restavracije in bifeje spodaj ob glavni cesti, kot kakšen košček Gregorčiča. A to so že stvari, ki imajo preveč poglavij in v kratkem zapisu ne sodijo.

Sicer je čas segel na travnato polico in se prilepil na nova pročelja vrnsniških hiš, tu in tam je razklenil tesna okenca, postavil v svetlobo garažna vrata in kakšen avto ali motor. Motorji so potrebni za strmo in vijugasto cesto. Po kruh je treba v dolino. Zgodaj zjutraj ob petih, popoldne pa spet kilometre daleč nazaj v planinski raj. Ženske doma imajo dovolj dela na vrtovih, njivah, na strmih senožetih.

Tako je kruha toliko, da se živi v olepšanih domovih, ob televiziji, ob skromnih radostih življenja planinske vasi. Živi se. Gruča otrok, lepo oblečenih, lepih otrok, potrjuje to življenje, ki si barva pročelje hiš, razpleta vinko trto med polknice in hoče ostati tukaj.

Da, čas je že segel na travnato polico Vrsnega. To je po svoje dobro. Trdoživo življenje ga je priklicalo.

I. V.

FRAZOGENERATOR

Neki Anglež je dal javnosti na vpogled svojo metodo kovanja visoko donečih in globokomurnih fraz. Njeno bistvo je v

Integriran	menedžerski	opcija
Totalen	organizacijski	fleksibilnost
Sistematiziran	recipročen	sposobnost
Paralelen	digitalen	mobilnost
Funkcionalen	logičen	programiranje
Sinhroniziran	prehoden	koncept
Kompatibilen	političen	provizorij

In zdaj ponovno na primer: kompatibilni politični koncept ali: paralelno logično progra-

mijski vzporednih kolonah izrazov, iz katerih lahko povsem po naključju kuješ nove zveze. Denimo:

miranje ali: sinhronizirana prehodna mobilnost...

Kako, da je moral to iznajti prav Anglež?

Naslovna stran:
Na slovenskih planinah

Kdaj bodo verni v Sloveniji enakopravni?

Kaj je res kaj čudnega, če smo kot slovenski kristjani posebno občutljivi za to, kar se dogaja s slovensko Cerkvijo doma? Kdo bi nam mogel tako občutljivost zameriti? Ali ne bi bila ravno naša neobčutljivost za ta vprašanja čudna?

Zadnje čase opazujemo znake, ki slovenski Cerkvi doma nič kaj dobrega ne obetajo. Nekatere izmed njih je nakazal Franc Perko v reviji *Znamenje* (Ljubljana, marec—april 1973):

● Očitna so pri nekaterih prizadevanja, da bi *versko dejavnost* zožili zgolj na obredno dejavnost, kakor je to v Sovjetski zvezi. Toda za vernega človeka ima pojem verske dejavnosti zelo širok obseg. Vsa življenjska in družbena vprašanja more obravnavati tudi z verskega stališča in tako obravnanje določenih vprašanj, ki sama po sebi spadajo na neversko področje, je vendarle verska dejavnost. Zoževanje pojma verske dejavnosti zgolj na obredno dejavnost bi povzročilo kršenje temeljnih človečanskih in ustavnih pravic in upravičen odpor vernih ljudi.

● Težnja poenostavljanja miselno družbenega boja zlasti v *šolah* in vzgojnih ustanovah vidi boj za socialistično miselnost slovenske šole predvsem v *boju proti vernosti* in v prizadevanju odstraniti verne učitelje ali jih „nevtalzirirati“ tako, da bi bil tudi uradni dokument republiške skupščine o miselni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja oblikovan v duhu svetovno-nazorske nestrpnosti. Že bi morali priti časi, ko bi slovenski prosvetni delavec ne imel težav zato, ker hodi v cerkev. Ponekod radi prav takemu prosvetnemu delavcu nalepijo etiketo „klerikalec“, čeprav prav nasprotno sami nastopajo s klerikalističnih stališč, ki povezujejo politiko z določenim svetovnim nazorom.

● Ponekod (npr. v Celju) imajo starši *težave s pošiljanjem svojih otrok*, ki so v varstvenih ustanovah, *k verouku*. Vodstvo teh ustanov otrok kljub zahtevam staršev med varstvom ne pušča k verouku, čeprav jim dovoljuje udeležbo pri raznih drugih neverskih dejavnostih zunaj doma tudi med varstvom.

● Nevarnost je, da se izvajanje administrativnega *omejevanja* verske dejavnosti zopet pojavi zlasti pri omejevanju *verskega tiska*, ki ga skušajo nekateri spraviti v isto vrsto kot leposlovno plažo.

● Zelo lep zgled, kako nestrpno so nekateri razpoloženi do verske dejavnosti in kako bi jo želeli administrativno omejiti, je odborniško vprašanje, zastavljeno na seji mošćanske skupščine, zakaj slovenska družba dopušča, da skoraj vse večje trgovine v Sloveniji prodajajo *razglednice in vizitke z nabožnimi slikami*. Ali je tako omejevanje pravilno? Ali niso trgovine za verne in neverne občane? Očitno je, da se nekateri nikakor ne morejo sprijazniti z enakopravnostjo vernih v slovenski družbi.

● Naravnost žaljiva za verne je pripomba v glasilu SZDL Ljubljana Moste—Polje, da je bolj nemoralno, če gospodarstvo izkorišča verska čustva za kovanje dobičkov, kot če z ustvarjanjem leposlovne in zabavne plaže, opolzkega pisanja in vse vrste kiča poneumlja ljudi. Ali je *tiskanje in prodajanje verskega tiska izkoriščanje verskih čustev*? Primerjava verskega tiska s plažo, pornografijo in kičem pa kaže, kam bi nekateri želeli uvrstiti verski tisk.

naša
luč
1973

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 22
junij 1973

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Letna naročnina:

Anglija	1,40 angl. f.
Avstrija	60 šil.
Belgija	150 bel. fran.
Francija	15 f. fran.
Italija	1800 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	10 n. gold.
Nemčija	13 n. mark
Švedska	15 š. kron
Avstralija	3,5 av. dol.
Kanada	4 kan. dol.
ZDA	4 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austrija.

Erschelungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria
P. b. b.

6

— kako se imajo doma? —

TEDEN ČISTOČE

Od 6.—12. maja je organiziral Rdeči križ „teden čistoče“, ki je imel po vsej Sloveniji velik odmev. Poleg predavanj o higieni in varstvu okolja ter mnogih reklamnih letakov in opozoril je bilo izvedenih veliko očiščevalnih akcij po ulicah, parkih in drugih zanemarnjenih mestnih in vaških predelih.

PREDRAGA STANOVANJA

Gradnja stanovanj se vsako leto draži. Lani je stal kvadratni meter stanovanjske površine 423 dinarjev več kot leto prej. Največ stanovanj je bilo prodanih po ceni 3500 do 4000 din za kvadratni meter. Cene so najbolj poskočile v Zagrebu, Slovenija pa je takoj za njim.

193 MILIJONOV INVESTICIJ

Slovenske cestne investicije znašajo v letošnjem letu 193 milijonov din. Glavna dela bodo potekala na cesti Impolca—Krško ter na goriški in obalni cesti. Po-

Slovenska Bistrica — staro mesto ob Bistrici pod Pohorjem

leg teh je na slovenskih cestah še 30 drugih gradbišč.

AVSENIK NAVDUŠUJE NEMCE

Reklamni plakati ga proglašajo za svetovnega kralja polke. Osem zlatih plošč je doslej priznanje za izvirno in uspešno glasbeno podajanje. Instrumentalni sestav Avsenikov je prevzelo na stotine drugih ansamblov, kar kaže na novo zvrst v glasbi, vredno posnemanja. Nerodno je le to, da so nekatere skupine prevzele tudi njihovo ime, tako da sedaj po zahodni Evropi kar „mrgoli“ originalnih „Oberkrainerjev“.

GORENJSKE NOŠE

Alojz Kovač je v skrbeh zaradi vedno pogostejšega pačenja noš s petelinjim perjem za klobukom. Originalno mora biti pero malega petelina ali ruševca in je prav tako važno kakor irhaste hlače ali žametni „lajbič“ s srebrnimi „knoti“. Ruševca živi visoko v planinah ob gozdni meji. Pogosto se skriva pod grmi ruševca in po tem je ta petelin dobil svoje ime. Na repu ima nekaj krivcev, obrnjenih levo in desno. Prijatelji gorenjske narodne noše, če nimate krivcev,

vršiček rožmarina za klobuk — samo kurjega perja ne!

„KMEČKA OH CET 73“

Bralci „Dnevnika“ in „Nedeljskega“ so izmed 26 prijavljenih parov za „kmečko ohcet“ izbrali kostanjevolasa Štajerca Majdo Tancer in Zvonimira Kranjca iz Laznice. Tradicionalno slavje poteka v vsej domiselnosti in bogati dediščini domačih navad: narodne noše, godci, veseli svatje, razigranost, petje in plesi... Vsega je dovolj, ljubitelji dobre kapljice pridejo gotovo na svoj račun, saj ohcet traja ves teden.

STELETOVO ZADNJE DELO

„Gotsko stensko slikarstvo“, knjigo, v kateri nam veliki umetnik zadnjič podaja svoje veliko bogastvo, je slovenska kulturna javnost sprejela z navdušenjem. Pred kratkim umrli umetnostni zgodovinar France Stelè je s posebno srčno zavzetostjo napisal svoje zadnje delo. Uspešno je našo narodno-umetniško kulturo te dobe postavil v evropski prostor. Slovenci smo tako dobili edinstveno monografijo o kulturnem delu predvsem cerkvenih umetnin. Knjiga je opremljena z mnogimi komentarji, s slikami in katalogi.

*

ANHOVO — Cementa dovolj, toda šele leta 1976, ko bo v Anhovem začela obratovati nova 2000-tonska peč z letno zmogljivostjo 850.000 ton cementa. To bo povsem nova tovarna nekoliko severneje od dosedanje. Sredstva so že zagotovljena, prav tako so že izdelani načrti. Predvidevajo, da bodo z gradnjo pričeli že letos.

BLED — Po zadnji ureditvi otoka je zavod za razvoj turizma naročil dva čolna na električni pogon, ki bosta vozila po voznem redu. Tako bodo obiskovalci lahko ostali na otoku, dokler bodo hoteli. Lani je otok obiskalo 75.690 turistov. Upajo, da bo njihovo število letos še večje. Čolnarji pa kljub temu ne bodo prikrajšani,

Most na Soči — prijetno letovišče ob umetnem jezeru

saj je vedno več turistov, ki si želijo klasično vožnjo.

BREZJE — V noči od ponedeljka na torek, 23. na 24. aprila, je bil v cerkvi na Brezjah izvršen vlom v tabernakelj. Storilec je odnesel dragoceno monštranco iz leta 1893, visoko 65 cm, izdelano iz srebra in zlata ter okrašeno z dragimi kamni, ciborij z Najsvetejšim in dve kroni z Marijine slike na stranskem oltarju, ki pa je na srečo bila le kopija originala. Vlomilec se je zvečer skril v cerkvi in ponoči odpahnil glavna vrata. Organi javne varnosti so čez štiri dni vlomilca prijeli, dragocene predmete pa nepoškodovane vrnilili cerkvi na Brezjah.

CANKARJEV VRH — Ta hrib nad Ljubljano je bil letošnjega prvega maja za rekordno število obiskovalcev (20.000) lepo doživetje. Mnogi so preživeli noč pod zvezdnatim nebom ob pesmi in plesu. Praznovanci so med drugim po-

jedli 1600 porcij golaža, 2000 porcij ražnjičev, 2500 porcij čevapčičev, 3000 hrenovk in kranjskih klobas, 5000 kg kruha. O pijači pa se ne govori, ker nihče ne ve, koliko Slovenci zmoremo...

CELJE — Najstarejšo fotografijo celjskega mesta so našli pred kratkim pri neki starejši ženski. Mojster Martini jo je posnel okoli leta 1870. Slika je pomembna, ker prikazuje tedanjo podobo tega mesta in je važen dokument v razvoju fotografije pri nas.

CELJE — Novi most čez Savinjo je dolg 83 m in širok 7 m. To je že tretji most, zgrajen po vojni. Konec leta bo dokončan še četrti, ki bo povezoval Polule in Zagrad.

CELJE — Celjska občinska skupščina je sprejela za hitro cesto skozi Celje severno varianto, ki bo najmanj ovirala razvoj mesta in industrije. Cesto bodo gradili po severnem robu Savinjske doline. S to varianto so se strinjali tudi žalčani, čeprav zahtevajo skrajno severno varianto, da bi (Dalje na str. 10)

Avtobiografija

Drugod imajo permanentno revolucijo, pri nas pa imamo permanentne revolucije.

Tudi pošteni ljudje so na prodaj, samo pošteno jih moraš plačati.

Lahko je izvajati reformo, dokler je narod v formi.

Absurdno je, če Miss Jugoslavije volijo tovariši in tovarišice.

Med dvanajstimi apostoli ima Judež največjo publiciteto.

Prihodnost lahko kolikor toliko zanesljivo napove le človek, ki je marsikaj doživel v preteklosti.

Najtežje je dati pravilen odgovor na napačno vprašanje.

Žalostno je, če začne pisatelj prepisovati samega sebe.

Železni repertoar marsikaterega gledališča je že zdavnaj zarjavel.

Teže je napisati komedijo kot tragedijo; tragedijo prepíšeš iz življenja, komedijo si moraš izmisliti.

Če želiš biti informiran, beri dva časopisa.

Življenje je inteligenčni test, pri katerem se bedaki občajno najbolj odrežejo.

Tudi preteklost je včasih težko napovedati.

Žarko Petan

nihče nima pravice biti srečen sam

Od leta 1920 do danes je izdal Raoul Follereau 44 knjig ali knjižic pesmi, romanov, krajših odrskih del, vtisov s popotovanj, spominov. Vse njegovo pisanje je služilo le enemu cilju: neizprosnemu boju proti sebičnosti in podlosti, ki ga brez sovražstva vodi že nad petdeset let.

Rodil se je 7. avgusta 1903 v Neversu (Francija). Bilo mu je triindvajset let, ko se je njegovo ime pojavilo prvič v najslavnejšem pariškem gledališču. Nekateri njegovi odrski prizori so bili tudi tisočkrat uprizorjeni.

Se čisto mlad je posvetil vsa svoja dela boju zoper revščino, družbene krivice, prenapetosti katerekoli vrste. Vse življenje obsoja sebičnost bogatih in mogočnih in podlost tistih, „ki jedo trikrat na dan in

miha žužek :

človek v smetnjaku

Zadnje mesece pretresa svet razprava o dovoljenosti splava.

V ZDA je zbudila pravi vihar odločitev ustavnega sodišča, s katero so sodniki s 5:2 odločili: Do treh mesecev nosečnosti lahko vsaka žena sama odloča o splavu. Po tretjem mesecu lahko splav izvedejo samo v strokovno usposobljenih ustanovah. Posamezne zvezne države pa lahko prepovedo splav šele po sedemmesečni nosečnosti.

Katoliški škofje so, razumljivo, takoj odločno nastopili. Pridružili so se jim mnogi ljudje različnih svetovnih nazorov. Neka revija je priobčila fotografijo, posneto v neki ameriški kliniki. Prikazuje nerojenega otroka, ki so ga „strokovno“ splavili in odvrgli v posodo za odpadke... Trupelce bo končalo na smetišču.

Ali more ob takšni fotografiji še kdo dvomiti, da ne gre pri splavu za „prekinitev nosečnosti“, ampak za „prekinitev življenja“ (za kar bi smeli uporabiti kakšen bolj natančen izraz)?

Z življenjem otrok se pač ne moremo igrati kot z deviznimi predpisi, ki so danes takšni, jutri pa lahko povsem drugačni, kakor kaže trenutni gospodarski račun.

Naj se „sodba spremeni“ — kaj bo to pomagalo tistim, ki so že ob življenje?

„Evropski svet“ v Straßburgu je oktobra 1972 odločil ravno nasprotno: z 39 glasovi proti 34 je odklonil predlog, po katerem naj bi države članice uzakonile splav. Svetovali so, naj se težave človeštva rešujejo na primernejši način kakor s pobijanjem naraščaja...

O tem nedvomnem sklepu je svetovno (in tudi slovensko) časo-

pisje malo poročalo. Ugotovitev velja ravno tako za naš verski tisk.

Toda sklep v Straßburgu je bil sprejet s pičlo večino. Kaj, če bo čez nekaj let z enako večino sprejet drugačen sklep?

Ali se razna „odločujoča sodišča“ res lahko igrajo z življenji milijonov?

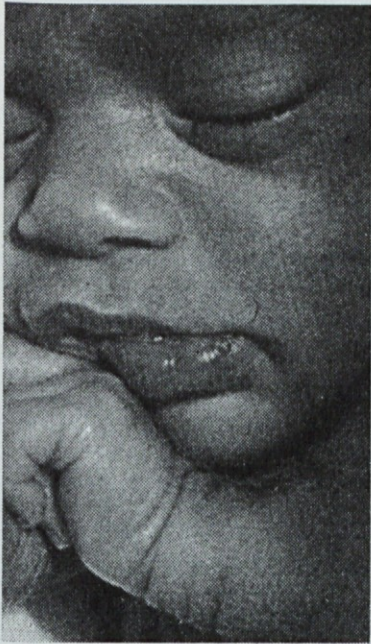
Vprašanje je globlje, ne samo politično.

Kaj pomeni „uzakonitev“ splavov, o kateri je taliko razprav? Samo to, da sodna oblast splava ne preganja. O njegovi npravstveni vrednosti s tem noče povedati prav ničesar. Kar je zakonito, še ni npravno. Nihče ne kaznuje spolne razbrzdanosti, dokler se skriva v zasebnosti. A vsi čutimo, da je takšno ravnanje greh, to je, da ponižuje človeka. Prav tako nihče ne kaznuje hudobnih misli, a vemo, kako ostro sodi o njih evangelij.

Ali bo kakšna država splav kaznovala ali ne, je stvar državniške modrosti. Nobena država, nobena človeška ustanova, nobeno „preglasovanje“ pa ne more iz greha napraviti čistnega dejanja.

Zagovorniki splavov radi naglašajo: Na svetu je letno okoli 30 milijonov splavov (drugi jih cenijo na 50 milijonov). Opravljajo jih matere, sestre, tovarišice — ob izdatni pomoči očetov, bratov, tovarišev. Bomo potem vse te množice sicer „vzornih“ občanov imeli za omadeževane?

V ozadju takšnega mišljenja je tako imenovana „družboslovna morala“. Po tem nauku je nemoralno samo tisto, kar kakšna družba ima za nemoralno. Vsaka družba, pravijo, ima svoje „družbene vrednote“, ki so v njej visoko ce-

njene. Kdor jih spoštuje, je moralen. A ko se družba spremeni, se spremenijo tudi njene vrednote — in tako se nauk o pravosti prilagaja trenutnemu položaju.

Po tem nauku visoko število splavov v neki družbi dokazuje, da življenje nerojenega otroka ni več „družbena vrednota“, da ga zato smemo uničiti...

Tako bi lahko sklepali tudi: ker veliko Jugoslovanov preklinja mater, spoštovanje do matere ni več družbena vrednota in je celo nemoralno...

Podobno je treba misliti o stališčih, ki se kar naprej pojavljajo v našem dnevnem časopisju in s katerimi mnogi naši gotovo dobro namerni zdravstveni in socialni delavci opravičujejo uzakonjenje splava. Tudi v deželah, kjer je splav strogo prepovedan, je število tajnih splavov — mazaških in strokovnih — zelo visoko. Prepoved splava je torej samo sveto-hlinsko vtikanje glave v pesek.

Prvi del te trditve drži. Naj si mislimo o moralni vrednosti „mater“, ki hodijo iz Italije v London (ali Ljubljano) na nekajdnevni „izlet“, karkoli, dejstvo je, da je takih primerov veliko.

Kaj naj ob tem stori državna oblast? Razumljivo je, da najrajši „miži“. Državniška modrost svetuje, naj nobena država ne izdaja predpisov, ki bi jih ne mogla učinkovito izvajati.

Uzakonjenje pa lahko pojmuje-mo tudi drugače, kot pomoč splavljanju, kot odobravanje splavov.

Kaj naj rečemo, če na primer zdravstveno varstvo splave in iz njih izviraajoče bolniške staleže naravnost — plačuje?

To pomeni že več kot dopušča-nje splavov. To postaja že moč državne organizacije, ki se obrača proti svojim najmanjšim in najbolj pomoči potrebnim državljanom.

Ali ni v takem primeru še tako neučinkovita prepoved splavov manjše zlo, vsaj priprava javnega mnenja na prizadevanje za ustvaritev takšnih življenjskih razmer, kjer res ne bo nobenih družbenih in zdravstvenih potreb po splavu in bo splav možen samo, kolikor ga bo „zahtevala“ človekova sebičnost, torej — pomanjkljiva naravnost?

Tudi v Avstriji že dlje časa razpravljajo o uzakonjenju splava. Sprožilo se je posebno gibanje „Za življenje“ in zbralo že stotisoče podpisov proti uzakonjenju. Kardinal König je izjavil, da se Cerkev ne bo ustrašila odkritega spopada z vlado, kadar bo morala braniti nedolžna življenja.

Vprašanje o splavu je treba reševati tako, da upoštevamo TUDI njegovo medicinsko in družbeno plat. Nikakor pa ga ne smemo reševati tako, da bi upoštevali SAMO to plat.

Vprašanje o splavu se ne glasi: S kakšno večino je ta ali ona ustanova sprejela ali zavrnila predlog o uzakonjenju splava? Ampak: Ali je nerojeni otrok že človek? Kdaj postane človek?

Če je odgovor pozitiven, potem morajo vsi drugi odgovori biti odločno negativni. Bolje rečeno, odločno pozitivni: ZA OTROKA, ZA NEDOTAKLJIVOST VSAKEGA ŽIVLJENJA, ZLASTI NEBOGLJENEGA.

mislijo, da si to lahko privoščijo tudi vsi drugi“. Brez željke po slavi daje vedno nove pobude pod geslom „Nihče nima pravice biti srečen sam“.

Objavljamo nekatere misli iz njegovih del:

● Upati je malo in živeti ne pomeni nič: treba je ljubiti. Ljubiti namreč pomeni moliti, ljubezen je krst.

● Napredek? To je samo velik stroj za ubijanje. Človeški razum? Izigrali so ga, onečastili in poteptali v blato. Pet let je človek vodil svoj rod v samomor; svoje moči in sposobnosti je zlorabil za pobijanje in spet pobijanje in naučil se je biti brez sočutja. Kako bi bilo mogoče ljudi združiti? Velike misli so doživele krvavo polomijo, velike sanje so utonile v morju sovražstva. Ostane edino še ljubezen, pristna ljubezen do bližnjega.

● Živeti pomeni: pomagati živeti. Ne reci „jaz“, ko govoriš o sebi, in „oni“, ko govoriš o drugih; reci „mi“! Edini način, da si zagotovimo svojo srečo, je, da mislimo na srečo drugih.

● Sanjalo se mi je: Neki človek je prišel pred Gospodov sodni stol. „Moj Bog, spolnjeval sem tvoje zapovedi, storil nisem nič nečastnega, nisem bil hudoben in nevaren. Gospod, moje roke so čiste.“ — „Seveda, seveda so čiste,“ mu odvrne Bog, „popolnoma čiste so, so pa tudi popolnoma prazne.“

● Srce je ključ do nebes, v njem je skrita velika moč vesolja, ki je edina nepremagljiva, ki edina ustvarja.

● Veliko znati, a ne znati ljubiti, je nič, včasih celo slabše kot nič.

daniel rops:

Jezus - živa voda in luč sveta

Jeseni leta 29 je zapustil Jezus Galilejo, kamor se ni več vrnil. Sedaj je bil okvir njegovega dela Judeja.

osem dni v šotoru

Med številnimi judovskimi prazniki je bil šotorski praznik ali praznik senčnic med najbolj slovesnimi. Poljedelsko leto je bilo končano, žetev pospravljen, trgategav opravljena. Šotorski praznik je bil samo veselje. Spominjali so se bivanja Hebrejcev v puščavi, ko je veliki Mojzes iztrgal svoje ljudstvo izpod faraonovega jarma,

ga odpeljal iz Egipta in ga pripravil za njegovo bodočo slavo.

Osem dni je bilo mesto odeto v nenavaden okras. V spomin na dolgo blodenje in na bivanje v puščavi je moral vsak Izraelec zapustiti za osem dni svoj dom in živeti v šotoru ali, če tega ni imel, v kolibi iz vej. Terase hiš in javni trgi, okolica templja in bližnji griči, vsa pokrajina se je pokrila z zasilnimi bivališči iz vej. Za romarja z dežele je bilo bivanje na prostem v prijetnem letnem času nekakšen oddih po trdem delu.

Od jutra do večera, to je od devetih do pol štirih popoldne, ker se je obredni dan začel z jutranjo

in končal z večerno daritvijo, ni nehala teči kri po svetih tleh. Vonj po kadeči se tolšči, ki se je dvigal z daritvenega oltarja, je polnil tempeljske dvorane s svojim jedkim, toda, kakor so mislili, Jahveju prijetnim vonjem.

Po predpisih postave je bilo treba priti k obredom z vejami v rokah. Zato so hodili po mestnih ulicah romarji, ki so držali v desnici snop zelenih vej, v drugi roki pa „perzijski sad“, nekakšno limono.

nastal je prepir zaradi njega

Še preden je minil sveti teden šotorskega praznika, je prišel Jezus v sveto mesto in začel v njem učiti. Kakor vsi romarji je tudi on spal v senčnici: postavili so jo na Oljski gori, nekoliko zunaj mesta.

Udeležil se je nočnih obredov, značilnih za šotorski praznik. Mogoče je bil navzoč tudi pri slav-

življenje piše svoje zgodbe

Iz Nemčije, kjer živi poročen z Nemko, ji je brzojavil, da bo poslal hčerko Liselotte domov na okrevanje po težji operaciji, da naj jo pričakuje ta dan in to uro...

Operacija in tako nenaden prihod..., to je čisto njemu podobno. A mati, katere vrata so dan in noč na stečaj odprta otrokom in njih otrokom, jo je sprejela kot šopek prvih trobentic po dolgi zimi, zakaj sin se ji, odkar se mu tam dobro godi, bolj redko oglaša.

Snaha, ki je Liselotto privedla, je že naslednji dan odletela nazaj, češ da se ji mu-di... In babica je vstala sama z osemletno punčko, ki ne zna nobene slovenske besede.

Liselotte... Kako boleče ji to ime prebada uho!

„Otrok moj, jaz ti bom rekla kar Špela, saj tvojega imena še pošteno izgovoriti ne znam...“ je tarnala vsakič, ko jo je klicala. In vselej, ko jo je česala in se ji je odgrinjal zavihek levega ušesa kot zvesta dediščina po očetu, jo je poljubila na ta zavihek, otrok pa se ji je nasmihal, češ: no, vidiš, da sem tvoja, čeprav ti ne gre izreka mojega imena...

„Kaj res ne znaš nobene naše besede?“

„Res ne.“

„Pred dvema letoma si bila le nekaj dni pri meni in si že znala reči po naše: dober dan, hvala, prosim, na svidenje... Si že pozabila?“

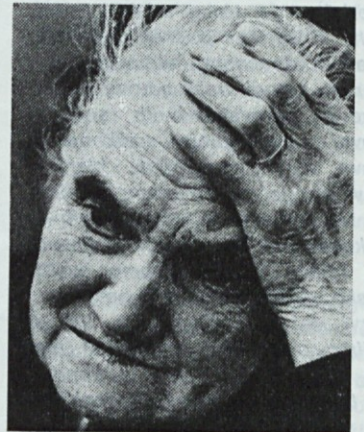
„Saj se bom spet naučila...“

„Ali veš, da je tvoj oče Slovenec?“

„Vem.“

„Lahko bi te učil govoriti po naše.“

„Ko pa se skoraj nikoli ne

pogovarja z menoj.“

„Zakaj ne?“

„Nima časa...“

Ostrina teh dveh besed za-reže v materino srce kot kir-rurški nož brez narkoze.

Povedla je vnučko na sonce v otroški park. Naj se razživi, da se bo hitreje popravila... Saj se ne bo po nemško gu-gala in se vozila na vrtljaku... Sedla je na prazno klop in z vnučko delila radost pomladi.

Starejši sprehajalec se usta-vi pred njeno klopjo: „Smem?“ Ko ga povabi na sedež, pre-

pozna v njem upokojenega pro-fesorja, gimnazijskega učitelja svojega sina.

„Saj se poznavam...“

„Oh, menda res...“

Vnučka pa, kot da noče, da se še kdo pogovarja z babico razen nje, jo ljubosumno po-kliče z gugalnice:

„Omí, schau!“

Presenečeni profesor se ne more odreči pripombi:

„Kaže, da je to vaša vnuč-ka.“

„Je. Rojena v Nemčiji, kjer tudi živi.“

nostnem obredu ob vodi, ko so šli izraelski možje zvečer v dolgi pro-cesiji, s svečano oblečenim veli-kim duhovnikom in tempeljskimi uslužbenci na čelu, k ribniku Si-loe po vodo, ki so jo nato upo-rabljali pri pitnih daritvah. Videl je razsvetljeni tempelj, oba pet-deset komolcev visoka svečnika, s katerih so se dvigali plameni goreče smole, in tisoče bakel, ki so jih nosili romarji. Tik pred zo-ro je slišal štirikratno znamenje s srebrnima trobentama.

Njegov prihod v Jeruzalem ni ostal neopažen. O tem nam poro-ča evangelist Janez. Judje so ga iskali in spraševali: „Kje je?“ In bilo je zaradi njega veliko govor-jenja med ljudmi. Nekateri so govorili: „Dober je.“ Drugi pa so govorili: „Ni, temveč ljudi zape-ljuje.“ Seveda so farizeji, kakor že v Galileji, znova začeli z očitki: „Ne posti se, zelo slabo opravlja obredna umivanja, druží se s po-gani, cestnarji in slabimi žen-skami, s sobotno postavo si do-voljuje nezaslišano svobodo.“ To-da kakor hitro je začel Jezus go-voriti, se je polastilo Judov začu-

„Pa je oče ni naučil niti be-sede ‚babica‘?“

Obnemela je in se samo grenko nasmehnila, ker bi mu morala reči: „Nima časa...“

Domov grede je z vnučko stopila v prazno cerkev.

„Omí, zakaj pa gori lučka tam spredaj?“

„V čast Bogu, ki je v zlati hišici pred njo... Saj take lučke gore tudi po vaših cerkvah, ali ne?“

„Ne vem, še nikoli nisem bila v nobeni.“

„Pa ti oče in mati tudi ni-koli nista govorila o Bogu?“

„Ne...“

Babica je umolknila. V ustih je začutila pelinasto grenkobo, v glavi pa brezkončni vrtež re-frena na pokvarjeni plošči: ni-mata časa — nimata časa — nimata časa... J. L.

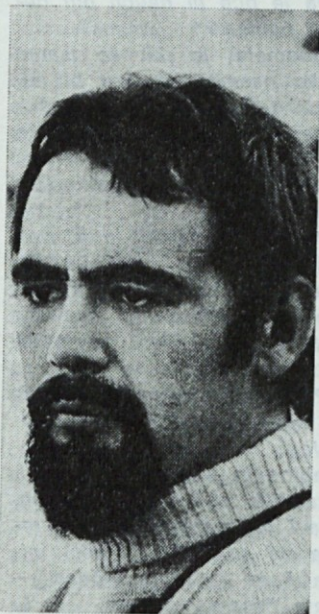
„ali ste videli v vesolju Boga?“

Vsak dan smo jasneje in odločnejše postavljeni pred izbiro: verovati ali ne verovati. Vera zahteva danes osebno in temeljito odločitev.

Nikoli se vsi ne odločijo za vero, ampak se nekateri odločijo za nevero, nekateri pa celo proti veri. Tiste, ki se odločijo za nevero in pravijo, da Boga ni, imenujemo ateiste (brez Boga). Tiste, ki se odločijo proti veri, pa antiteiste (proti Bogu).

Ateist danes ni nikaka izjema. V sedanjem stoletju je postalo brezboštvo množično gibanje, ki ima v sebi veliko notranjo silo. Brezboštvo ni samo v tem, da zanika Boga, ampak tudi po svoje vrednoti človeka in njegovo usodo na zemlji.

Tudi nastanek vere si

denje: „Kako da ta ume pisma, ko se ni učil?“

Jezus je govoril. Ljudje so se zbirali okrog njega po tempeljskih stebriščih. „Moj nauk ni moj, ampak tistega, ki me je poslal. Če hoče kdo njegovo voljo spolnjevati, bo spoznal, ali je ta nauk od Boga ali pa govorim sam od sebe.“

Marsikakšno resnico svojega nauka je razložil s podobo. Voda iz Siloe, ki jo je zajel veliki duhovnik z zlatim vrčem in jo zlil v srebrno posodo na daritvenem oltarju, ga je spomnila na drugo vodo: „Če je kdo žejen,“ je vzkliknil, „naj pride k meni in naj pije, kdor vame veruje; tekle bodo, kakor pravi pismo, iz njegovega osrčja reke žive vode.“

Luč, ki je plapolala sredi noči vrh tempeljskih svetilnikov, mu je spet nudila snov za slovito primer: „Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja.“

Čim dalj je Jezus govoril, tem bolj so se Judje prepirali zaradi njega. Nekateri iz množice, ki so čuli te besede, so govorili: „On je zares prerok.“ Drugi so rekli: „To je Odrešenik.“ Nekateri pa so govorili: „Menda vendar Odrešenik ne pride iz Galileje. Ali ne pravi pismo, da pride iz Davido-

vega rodu in iz mesta Betlehema, kjer je bil David?“ Nastal je zaradi njega med množico razpor. Vendar so mnogi verovali vanj in so govorili: „Ali bo Odrešenik, kadar pride, storil več čudežev, kakor jih je storil ta?“

Tedaj so se začeli veliki duhovniki, ki so jih podžigali farizeji, vznemirjati. Jezus še ni tri dni v Jeruzalemu govoril, že se je jela pripravljati proti njemu zarota. Duhovni poglavarji so pošiljali med množico vohune. Ti so jim poročali vse, kar je Jezus govoril in delal, ter pripravljali zapisnik. Vendar si v začetku niso upali uporabljati sile.

A kmalu se je pokazalo, da je to obotavljanje škodljivo. Po jeruzalemskih ulicah so govorili: „Glejte, očitno govori, pa mu nič ne reko. Ali so mogoče res voditelji spoznali, da je on Odrešenik?“

Začeli so misliti na to, da bi ga zgrabili. Poslali so stražnike z ukazom, naj se pomešajo med poslušalce tega domnevnega Kristusa in ga ob prvi priložnosti zgrabijo.

Vrnili so se praznih rok. „Zakaj ga niste privedli?“ so vprašali veliki duhovniki in farizeji. Stražniki pa so odgovorili: „Nikoli ni noben človek tako govoril kakor ta člo-

„Ne jokaj, miškica!“

Mati je privedla jokajočo hčerko v laboratorij zdravstvenega doma zaradi odvzema krvi. Laborantki ni bilo treba nič govoriti, ker je mati preveč.

Ta je skrivaj vtaknila hčerki v žep čokoladni desert z namigom, da je namenjen punčki za konec „operacije“, nakar se je lotila „pedagoške“ obdelave otroka.

„Ne jokaj, Miškica! Tale tetica bo tebe pozdravčkala, da ne boš več bolančkana... Če

ne boš jokkala, ti bo tetica dala nekaj mmm... sladkega! Čičkajva na tale stolček. Miškica pa k meni na kolenčka in glavico na mamico naslončkaj...

Zdaj bo pa tetica pogledkala, kako cartano rokico ima naša Miškica... Nič ne bo ajsi... S tole vodico te bo pomazkala — mm, kako boš pipi... Vidiš, da ni nič ajsi... Zdaj bo pa tetica Miškici naredila mickeno, mickeno pikico, kakor jo ima mamica pri nosku... S prstkom pošlatkaj mamino pikico; majcena, caltana... Mamico lepo objemč-

vek." Celó ostro oko tempeljskih stražnikov je podleglo vplivu Galilejca.

zakonolomka

Pismouki in farizeji so pripeljali ženo, zasačeno pri zakonolomstvu. Postavili so jo v sredo in rekli Jezusu: „Učenik, ta žena je bila zasačena v prešuštvovanju. V postavi nam Mojzes ukazuje take kamnati. Kaj pa ti praviš?“

Prizor se je najbrž odigral pri Nikanorjevih vratih, na vzhodni strani svetišča. Tja so vlačili take ženske, tja je pa tudi vodila Jezusova običajna pot z Olske gore.

Okoli ženske je tulila množica. Nesrečnica je vsa strta pričakovala, da odločijo o njeni usodi.

Vprašanje pismoukov in farizejev je bilo zvijačno: kako se bo mogel Jezus izogniti, da ne bo prišel v spor ne z Mojzesovo postavo ne z javnim mnenjem, ki se je v prazničnih dneh nedvomno nagibalo k usmiljenju, ne končno z zakoni Rimljanov, ki so bili odvezli Judom pravico, da bi obsodili koga na smrt?

Jezus se je pripognil in s prstom pisal po tleh. Ko ga niso nehali spraševati, se je vzravnal

in jim rekel: „Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo.“ In spet se je pripognil in pisal po tleh.

Ko so to slišali, so jeli drug za drugim odhajati ven — počenši pri najstarejših.

Ostal je sam in žena v sredi. Jezus se je vzravnal in ji rekel: „Žena, kje so? Te ni nobeden obsodil?“ Rekla je: „Nobeden, Gospod.“ In Jezus ji je rekel: „Tudi jaz te ne bom obsodil. Pojdi in odlej ne greši več!“

Nepomembno se je spraševati, kaj je pisal Jezus v prah: nedoločne znake, črte brez zveze, imena tožnikov, njihove grehe? Pomembna je usmiljenja polna tišina, ki jo začuti zmedena žena okoli sebe, kakor hitro je Jezus spregovoril.

kaj in ji daj ljubčka na pikico...“

„Avavauuu!... Ajsi...“
„Nič več ajsi — moja Miškica je že pozdravčkana, nič več bolančkana! Glej, kaj ti da tetica, Miškica! Čokoladico!“

Ko sta odhajali, je laborantka sočutno gledala za njima: Ubogi otrok, koliko take „pedagogike“ ga še čaka, preden bo zrasel...“

Za njima je vstopila druga mati s približno enako starim otrokom; ta pa je brez desertne nagrade, brez pikice pri materinem nosu, brez besednega teatra in trikrat hitreje prestal popolnoma enako „operacijo“.

J. L.

ateizem razlaga čisto po svoje. Moderni ateisti pravijo, da je vera nastala tako, da je človek prenesel svoje najlepše in najčistejše lastnosti na neko namišljeno bitje, ki ga imenuje „Bog“. S tem pa je človek sam sebe osiromašil, saj je svoj razum podredil veri, svojo voljo pa božjim zapovedim. Tako je Bog tat, tisti, ki odtuja človeka samemu sebi. Zato je človekova dolžnost, da se Bogu upre, samo tako bo spet našel samega sebe, pravijo.

Kako so prišli ljudje do takih napačnih predstav o Bogu? Največkrat je vzrok v tem, da brezverni ljudje premalo poznajo pravi verski nauk. Boga tako napačno pojmujejo in se borijo proti takemu „bogu“, v kakršnega tudi mi kristjani ne bi mogli verovati.

Morejo pa biti vzrok napačnih predstav o Bogu tudi slabi kristjani, ki s svojim slabim življenjem vero bolj maličijo, kakor bi jo razodevali.

Gotovo je velika zabloda, če si kdo zamišlja Boga kot nasprotnika, kot tistega, ki osiromaši človekov razum in krni človekovo voljo. Nasprotno je res: saj je vse od njega, naš razum je le iskrica njegovega razuma in naša svobodna volja je prav tako njegov dar.

Zato pravi sodobni francoski pesnik Pierre Emmanuel: „Prepričan sem, da je vera pomlad sveta, kakor je ateizem zima sveta.“

Ameriški vesoljec Borman je po vrnitvi z meseca na vprašanje: „Ali ste v vesolju videli Boga?“ odgovoril: „Ne, a videl sem vse dokaze za njegovo bivanje.“

Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

družina

„DRUŽINA“ izhaja dvakrat na mesec. Prvo št. stane 50 pat. letna naročnina 12 Ndin. za inozemstvo

ALI JE RES VERNOST PORAZ ZA ŠOLO?

„Vernost učencev je poraz za šolo. In če je treba nekemu dati slabo oceno, jo zasluži šola, ko v dvanajstih letih ni znala in mogla vzgojiti učence v socialističnem duhu,“ je ugotovila časnikarka Emilija Bogdanović, ko je 20. aprila v najbolj razširjenem jugoslovanskem dnevniku *Večernje novosti* (izhaja v Beogradu) komentirala anketo, ki so jo izvedli pri beograjskih maturantih. Ta je pokazala, da je še dosti učencev vernih.

Iz ankete je razvidno, da je petina vprašanih „klecavih vernikov“ ali „delnih ateistov“. Časnikarka dalje piše, da veliko maturantov na vprašanje o vernosti ni hotelo odgovoriti, češ da je vernost intimna zadeva vsakega posameznika. Najmanj so verni gimnazijski maturanti (9%), najboljši učenec v razredu napisal vzorno šolsko nalogo, končal pa jo je z naslednjo ugotovitvijo: „V družbi bi bilo vse v redu, ko bi se vsakdo držal božjih postav.“ Profesor je učenčev nalogo ocenil z odlično, ker ni hotel kaznovati učenca „zaradi njegovega prepričanja“. Ob primeru tega profesorja je časnikarka prišla do prepričanja, da je vernost učencev poraz za šolo, če v dvanajstih letih ni uspela vzgojiti učenca v socialističnem duhu.

Emilija Bogdanović je svoja razmišljanja o podatkih ankete pojasnila s primerom, ki naj bi pokazal, kakšno stališče zavzemajo profesorji do vernih učencev. Neki profesor, tako piše, je pripovedoval, da mu je najboljši učenec v razredu napisal vzorno šolsko nalogo, končal pa jo je z naslednjo ugotovitvijo: „V družbi bi bilo vse v redu, ko bi se vsakdo držal božjih postav.“ Profesor je učenčev nalogo ocenil z odlično, ker ni hotel kaznovati učenca „zaradi njegovega prepričanja“. Ob primeru tega profesorja je časnikarka prišla do prepričanja, da je vernost učencev poraz za šolo, če v dvanajstih letih ni uspela vzgojiti učenca v socialističnem duhu.

Ta članek je prinesla AKSA in po njej *Glas koncila* ter je med vernimi državljani zbudil zaskrbljenost. Kratka logična analiza mnenja E. Bogdanović nas privede do naslednjih sklepov: šola je postavljena, da vzgaja učence v brezverskem duhu, da jim iz srca ruje tisto vero, ki so jo prinesli iz domače hiše ali pa so se do nje dokopali ob razmišljanju o osnovnih vprašanih človeškega bivanja oziroma pri obiskovanju veroučnih ur. Vernost in socializem si nasprotujeta, zakaj kdor je vzgojen v socialističnem duhu, ne more biti več veren.

Kolegici Emiliji bi zelo svetoval, naj bi se malo bolj seznanila s pojavom vernosti, kakor pa da piše ocene, ki nasprotujejo ponovno razglašenim načelom o enakopravnosti vernih in nevernih državljanov v naši družbi.

Če bi si kolegica Emilija ogledala na primer naše veroučne učbenike, bi lahko spoznala, koliko pobud za lepo in plemenito, za delavnost in ustvarjalnost, skratka za razvoj svoje osebnosti dobe otroci in doraščajoči prav pri verouku. In če bi od bliže zasledovala delo naših katehetskimi svetov, katehetskimi tečajev in sledila vsem naporom, da bi kateheza ustrezala izsledkom sodobne pedagogike in psihologije, potem bi takih trditev gotovo ne zapisala. Šola bi res vernosti svojih učencev ne smela imeti za poraz, temveč izraziti zadovoljstvo, da se še kdo trudi za rast mladine k plemeniti človečnosti.

Družina, Ljubljana, 6. maja 1973, str. 2.

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

ohranili čim več obdelovalnega zemljišča.

CELJE — Pred kratkim so odprli novo avtomobilsko trgovino. Prodajajo predvsem domača in uvožena vozila iz vzhodnih držav. Potrošnikom zagotavljajo večjo izbiro rezervnih delov in hitrejši nakup. S to in s podobnimi trgovinami se Celje razvija v močan trgovski center.

GORENJA VAS — Rudnik urana v Gorenji vasi v Poljanski dolini je pred svojim odločilnim korakom. Bogata nahajališča te plemenite rude prinašajo za bodočnost gospodarstva celo vrsto novih nalog, ki jih bo treba reševati vzporedno z razvojem. Življenje tega kraja se bo verjetno popolnoma spreminilo.

JARENINSKI DOL — Petčlanski senat okrožnega sodišča v Mariboru je Draga Božičnika spoznal za krivega, da je v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti ubil pet ljudi. Kazen za uboje in kazen za tatvine je sodišče združilo v enotno kazen 15 let strogega zapora. Upoštevali so olajševalne okoliščine težke mladosti in obžalovanje storjenega dejanja.

JEPERCA — Na gorenjski cesti so odprli novo sodobno urejeno križišče s podvozom. S tem so odpravljeni mnogi zastoji, posebno ob prometnih konicah. Zgradili so za odtok dva vodnjaka in lovilec za maščobo.

JESENICE — Zveza kulturno-prosvetnih organizacij je pripravila za zaključek letošnje koncertne sezone 11. maja gostovanje sloven-

skih opernih pevcev. Nastopili so: Vilma Bukovec, Rajko Koritnik, Marcel Ostaševski, Ivan Sancin ter pianist Marjan Lipovšek.

KOPER — Začeli so z gradnjo novega ekonomsko-administrativnega šolskega centra. Imel bo 12 učilnic, kabinete, kotlarno in kletne prostore. V starem delu hiše bodo urejene nove sanitarije in začasni administrativni prostori.

KOZJE — Kozje ima idealne možnosti za razvoj kmečkega turizma, vendar tukajšnji kmetje nimajo izkušenj v tej dejavnosti. Na željo mnogih kmetov je bilo organiziranih več tečajev in seminarjev. Kmetje so se jih radi udeleževali. Praktični del šolanja bodo ti kmetje preživeli pri gorenjskih kmetih, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom. Tam bodo spoznali način dela in ureditev same kmetije, da bo dovolj privlačna in tako dajala nagrado za vloženi trud.

KROPA — Kropa in „Plamen“, tovarna vijakov, sta znana širom po svetu. Podjetje izvaža 70% svojih proizvodov. Zaradi težjega dela pa ima kolektiv težave z zaposlenimi, ki si ob enakih dohodkih iščejo lažje delo.

LIPICA — Lipica na Krasu slovi s svojimi čistokrvnimi lipicanci po vsem svetu. Obenem je Lipica postala prijazen turistični kraj, ki privablja mnoge ljubitelje jahanja. Da bi turisti bolje doživljali krajevno posebnost, postavljajo železno konstrukcijo za novo jahalno halo.

LJUBLJANA — Slovenske železnice so ugotovile, da bo podjetje tudi letos delalo z izgubo. Primanjklaj bo znašal 27,1 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA — Na seji za komunalno gospodarstvo v Ljubljani so člani sveta za mestni promet sklenili, da v Ljubljani ne bodo več vozili trolejbusi. „Viatorju“ so dali nalogo, da odstrani vso električno napeljavo, ki je služila trolejbusnemu prometu. Zaradi nevdruževanja je postala nevarna in odveč.

DOLENJSKI LIST

V ŽUŽEMBERKU NE BO CERKVE, ČEPRAV SI JO VEČINA LJUDI ŽELI

21. marca so imeli v Žužemberku zbor volilcev. V dvorani se je zbralo 114 domačinov, prišli pa so tudi gostje iz Novega mesta. Dodatno so predlagali, naj bi spregovorili tudi o predvideni gradnji nove cerkve.

Župnik Jakoš je na zboru volilcev nasprotoval razpravi o cerkvi, češ kaj bi zdaj govorili o tem, ko je lokacija v žepu! Na vprašanje, za kakšno investicijo gre, je odvrnil, da je naložba „interes faranov, ki hodijo v cerkev“; bremena bodo nosili farani, medtem ko sam nima namena okrog pošiljati čekov; farani bodo prispevali, kolikor bo kdo hotel in mogel dati, sredstva pa bodo zbrana tudi drugod. Lani bi veljala cerkev 530 starih milijonov.

Pa so se oglasili drugi in poudarili, da za gradnjo cerkve niso vsi zainteresirani, da je predračun tak, da bi bila gospodinjstva prehudo obremenjena. Na območju fare je okoli 770 gospodinjstev, ki bi morala najbrž — ob podražitvah — seči v žep tudi po 800 do 900 (če ne tudi več) starih tisočakov. Ali pa bi to v resnici tudi zmogli? Znano je, da ima prav to območje blizu 50 stalnih in občasnih socialnih podpirancev, v zadnjem času so ljudje vložili nad 100 vlog za odpis davkov in prispevkov, dajatve pa se povečujejo tudi z uvedbo starostnega zavarovanja kmetov. V kraju bi potrebovali denar za urejanje drugih perečih stvari, cerkvenih hramov je tod okoli dovolj in, naj bi raje te obnovili, so poudarjali. Na koncu te razprave so opravili glasovanje: 75 volilcev je bilo proti gradnji, za gradnjo je dvignilo roke 26 ljudi, 13 pa se jih je vzdržalo.

Na seji Sveta krajevne skupnosti Žužemberk, 30. marca, so poudarili, da je že iz samega projekta razvidno, da bi cerkev rada pokazala svojo politično moč, kar pa ni sprejemljivo za socialistično samoupravno društvo.

6. aprila sta imeli skupno sejo krajevni organizaciji Zveze borcev in Zveze rezervnih vojaških starešin. V pismu, ki so ga s tega sestanka naslovili na kabinet predsednika SFRJ v Beogradu, so zapisali med drugim: „Borci in rezervni vojaški starešine odločno podpiramo zbor volilcev, da nova gradnja cerkve ni potrebna. Naše stališče še posebej utemeljujemo z dejstvom, da je bila prav cerkev oziroma njeni prostori v našem kraju mučilnica najnaprednejših ljudi slovenskega naroda. (Vsakemu pametnemu in resnicoljubnemu človeku je jasno, da je to laž. — Op. NL). Spomenik na Cviblju s 1200 vklesanimi imeni žrtev fašizma zgovorno priča o tem strahotnem dejstvu. Povezani s temi grenkimi spomini in strahom, da se kaj takega ne ponovi več, nikakor ne moremo dopustiti, da se na našem, že tako siromašnem kraju, ob sedanjem številu cerkva gradi nova.“

Istega dne je imelo gradnjo cerkve na dnevnem redu svojega sestanka tudi predsedstvo mladinskega aktiva v Žužemberku. Med drugim so poudarili: „Mislimo, da ima zasnova nove stavbe tudi namen pridobiti vpliv na mladino prek kulturno zabavnega in rekreativnega udejstvovanja mladih, kar bi lahko organizirali v prostorih nove cerkve.“

17. aprila je politični aktiv Žužemberka osvetlil nekatera dejstva, med drugim: leta 1969 so se začeli pogovori o gradnji nove cerkve, proti kateri se je politični aktiv izrekel že lani. Tedaj so pretresli tudi dejstvo, da je župnik Jakoš začel takoj po zboru volilcev 21. marca propagando za gradnjo cerkve: obiskoval je še hiše in zbral okoli 1000 podpisov za gradnjo. Ocenili so, da je s tem župnik kršil določbe zakona o verskih skupnostih, in še, da bi s pridobljenimi glasovi dokazal, da se je zbor volilcev pri glasovanju o gradnji cerkve „zmotil“, češ da večina misli drugače.

Slednjič je dobil sklep žužemberškega zbora volilcev podporo tudi

na seji občinske skupščine v Novem mestu 19. aprila. V sklepu so poudarili, da podpira občinska skupščina odločitev zbora volivcev v Žužemberku predvsem zato, ker meni, da gre pri predvideni gradnji nove cerkve za vprašanje politično prestižnega pomena.

Dolenjski list, Novo mesto, 25. aprila 1973, str. 2.

Katoliški GLAS

OBISKI DUHOVNIKOV
V LJUBLJANSKIH BOLNIŠNICAH

Za obisk duhovnika pri bolnikih v ljubljanskih kliničnih bolnišnicah veljajo novi predpisi. Predpise je dal direktor dr. Janez Zemljarič.

Glavne določbe so:

Vsem je zagotovljeno svobodno izpovedovanje veroizpovedi. Iz tega načela izvaja vodstvo ljubljanskih bolnišnic prvi predpis, ki pravi, da v kliničnih bolnišnicah niso dovoljeni skupinski verski obredi, to se pravi, niso dovoljene maše.

Bolnika lahko obišče duhovnik za zakramente samo, če bolnik zaprosi. Tak obisk lahko zahtevajo tudi ožji sorodniki, če bolnik sam ne more prositi (ker je v nezavesti ali kaj podobnega).

Tak obisk sme duhovnik napraviti samo v delovnem času od 7. do 14. ure. Le če gre za bolnike v izredno težkem stanju, ga sme obiskati tudi izven delovnega urnika.

Za vsak obisk mora imeti duhovnik dovolilnico, to izda oddelčna sestra. Duhovnik jo dobi pri vratarju. Stalnih dovolilnic ni. Po opravljenem obisku mora duhovnik dovolilnico vrniti.

Duhovnik sme podeliti zakramente ob obisku bolniku, ki je to zahteval.

Če mogoče, se to opravi v posebnem prostoru, kjer ni bolnikov.

Duhovnik, ki obiskuje bolnike, mora imeti potrdilo o zdravstvenem pregledu in se držati vseh predpisov glede higiene, cepljenja in drugega.

To so glavni predpisi. Kratek komentar:

Čudno zveni prepoved, da v bolnišnicah niso dovoljeni skupinski verski obredi, to se pravi maša. Taka prepoved je v nasprotju z versko svobodo, kot jo pojmuje II. vatikanski koncil in tudi jugoslovanska ustava. Koncil uči, da ima človek kot socialno bitje pravico, da tudi v skupnosti časti svojega Boga. To pravico ima jugoslovanski državljan, če je zdrav, ker gre lahko v cerkev in k maši, kjer hoče. Nima pa več te pravice, če je bolan in se zdravi v ljubljanskih bolnišnicah, kajti tam „niso dovoljeni skupinski verski obredi“.

Še bolj čudno se sliši prepoved, da ne sme duhovnik podeliti zakramentov bolniku, ki ga zaprosi ob njegovem obisku v bolnišnici, ni pa tega storil prej pri oddelčni sestri, kajti duhovnik mora imeti pismeno dovoljenje za vsakoga posameznega bolnika. Ali ne pomeni to izvajati policijske kontrolo nad bolniki in s tem ustrahovati bolnike? Bolniška uprava bo namreč lahko vodila statistiko o podeljevanju zakramentov bolnikom, kakor vodi kontrolo o njih temperaturi. To pomeni moralno nasilje nad bolniki.

Dovolilnica. Ta je pa tipična za vse diktature. Dovolilnico namreč moraš imeti tam, kjer je nekaj prepovedano. Tako potrebujemo dovolilnico za obisk jetnikov v jetnišnicah in podobno. Ali pomeni taka „dovolilnica“, da so bolniki v Ljubljani dejansko v priporu in da je ravnatelj teh priporov dr. J. Zemljarič? Zdi se, da je tako.

Klinične bolnišnice gradijo v Ljubljani z denarjem vseh Slovencev, posebno še vseh slovenskih delavcev, vernih in nevernih. Ker so vpeljali samoupravni sistem, ali bi ne dal dr. Zemljarič na glasovanje bolnikom, naj se izrazijo o njegovih novih predpisih glede obiska duhovnikov v bolnišnicah? Če so bolnišnice zidane z ljudskim denarjem, naj bi vpra-

LJUBLJANA — Znani avtomobilski sejem rabljenih avtomobilov „Pod lipico“ v Ljubljani se je preselil na Litijsko cesto, kjer je za ta namen na novo urejen prodajalni prostor. Za kritje stroškov so se dvignile takse in znašajo za osebne avtomobile 40 din, za tovornjake 100 din.

LJUBLJANA — Gramofonske plošče izdeluje sedaj že renomirana družba „Helidon“. Za boljšo preskrbo slovenskega trga je začela s proizvodnjo plošč tudi „RTV-Ljubljana“. Letos ima v programu 50 velikih in malih plošč. Uspešno že proizvaja kasete z moderno in klasično glasbo.

LJUTOMER — Tu so odprli sodobni vrtec in jasli. V njih je prostora za 24 dojenčkov in 136 predšolskih otrok. Del sredstev je prispevala republiška skupnost, ostalo pa je iz sklada otroškega varstva v občini.

LOG — „Volbenška lepota“ — veličastna cerkev nad Logom v Poljanski dolini, zgrajena v 15. stoletju in posvečena sv. Volbenu, bogata mnogih umetnin — počasi umira. Proščena v začetku avgusta so nekdanj privabila vedno dovolj ljudi. Slovesnosti so trajale ves teden. V prejšnjem stoletju so obnovitvena dela zaupali očetu Štefanu in sinovoma Janezu in Juriju Šubicu, ki so cerkev spremenili v eno samo galerijo dragočnosti. Mojstrska platna, stenske podobe ter nedosegljivo spretno izrezljani oltarji in prižnica predstavljajo praktično neocenljivo zapuščino poljanskih genijev barv. Cerkev je spomeniško zaščiten, vendar erozija in zob časa te zaščitite ne priznavata.

MARIBOR — Pevski zbor „Slavka Klavara“ se pripravlja na turnejo po evropskih in ameriških državah. Zbor je na višini svetovnih umetniških zborov in kot tak je dobil vabilo in denarno podporo za gostovanje v ZDA. Mariborski pevci se pod vodstvom Jožeta Gregorca že več kot dvajset let trudijo za ustvarjanje umetniških doživetij. Sedaj žanjejo zadovoljstvo in pohvale.

KOLIKOR GLAV, TOLIKO SE-STANKOV.

Naše mesnice so založene s prvovrstnimi svinjskimi cenami.

NIKAR NE IŠČI VELIKIH LJUDI V NIZKEM GRMOVJU!

Ne prepiraj se okoli oslove sence, lahko je po naključju tvoja!

MED NAMI JE NEKAJ SVETNIKOV, KI JIM ŽE TU NI SILE.

Kdor preveč seje, malo žanje.

VSAK KONEC NI ZAČETEK BOLJŠEGA.

Delavec direktorju: „Prosim, tovariš direktor, če bi me za kak mesec rešili popoldanskih honorarnih ur. Veste, z nabiranjem regrata zaslužim desetkrat več.“

VIDEL SEM POLNO MESNICO, PA SEM VSTOPIL IN OPAZIL, DA IMAJO MESARJI SESTANEK.

„Baje so uspehi stabilizacije precej navidezni.“

„Nič zato, lani ob tem času še takih ni bilo.“

VČASIH BI BILO DOBRO TUDI SMETANO NAŠE DRUŽBE DATI MALO NA LED.

„Oče je Srb, mama Hrvatica, rojen sem v Črni gori, žena je Makedonka, službo imam v Sloveniji, zdaj pa ne vem, kakšno republiko državljanstvo naj vzamem.“

DEJANJE SO ZLAHKA ODKRILI, A KRIVCI SO SE ZLAHKA SKRILILI.

Direktor delavcu: „Lahko sodelujete pri odločanju: kateri izvijač hočete, zelenega ali rumenega?“

ČE SLONU STOPIS NA REP, NIKOLI NE ZAMIJAVKA.

Bogataš: „Kar se mene tiče, bom vedno iskreno z vsemi močmi branil svoje pridobitve naše revolucije.“

MOJ MOŽ JE ZAPRT ZARADI NEKATERIH NERODNOSTI V PODJETJU. KAJ NAJ REČEM, ČE ME KDO VPRAŠA, KJE JE?

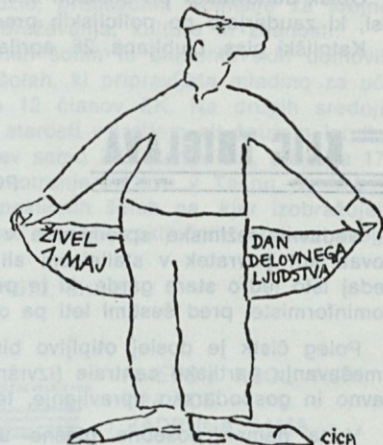
- Odšel je po nagrado za minulo delo.
- Reci, da je šel na sestanek vseh vodilnih iz podjetja.
- Če je direktor, bo tako prej zunaj, preden ga bodo pogrešali. Če je delavec, je pa že pisalo v časopisih.

NI SE MI TREBA SRAMOVATI SVOJE REVŠČINE, ZASLUŽIL SEM JO S POŠTENIM DELOM.

„Žena, danes smo na konju! Uspelo mi je dobiti petindvajset dek konjskega mesa.“

NEKATERI MARKSISTIČNO IZOBRAŽENI TOVARIŠI SO V SVOJIH OCENAH POPOLNI IDEALISTI.

„Natakar, kje pa je moj zrezek?“
„Pod krompirčkom pri vaši levi-ci...“

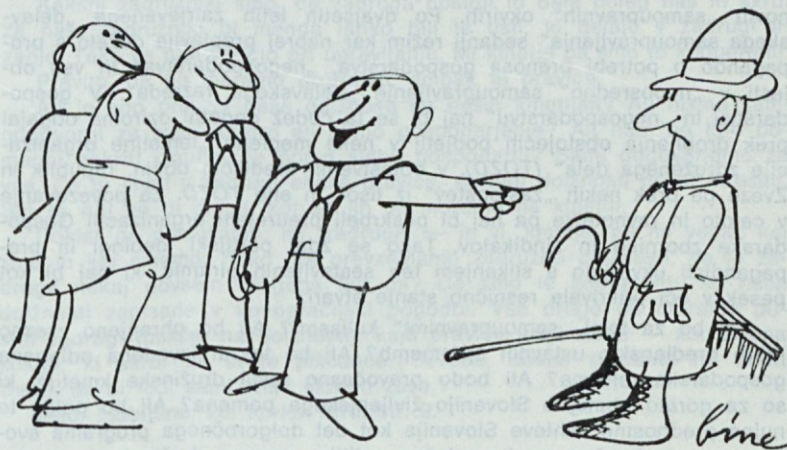

NOBENO PODJETJE SE NE BI VEČ MAJALO, ČE BI KIMAVCEV PRIMANJKOVALO.

Na banki: „Vaš kredit je odoben, vendar bi vas vprašal, če vaša družina res potrebuje tri kile mesa.“

V PRIVATNIH PLAGALNIH BAZENIH NIHČE NE RIBARI V KALNEM.

Po Pavlihi

„Tovariši, po desetletnih raziskavah smo prišli do genialnega odkritja. Našli smo človeka, ki bi lahko prideloval hrano.“

šali tudi za ljudsko voljo glede tako važne zadeve, kot je verska oskrba bolnikov, saj je večina vernih. To bi bilo demokratično in samoupravno.

Obisk duhovnikov pri bolnikih bi morali olajšati in ne oteževati s predpisi, ki zaudarjajo po policijskih predpisih v jetnišnicah.

Katoliški glas, Ljubljana, 26. aprila 1973, str. 2.

KLIC TRIGLAVA

LONDON, 1. APRIL 1973. LEVO ZGORNJE, DESNO SPLETO

POTREBNA RAZLIKOVANJA

Nedavne režimske spremembe v Jugoslaviji ne gre pavšalno označevati kot povratak v stalinizem ali v sovjetsko odvisnost. V sedlu je sedaj isto jedro stare garde, ki je pred več kot dvajsetimi leti likvidiralo kominformiste, pred šestimi leti pa odžagalo Rankovića.

Poleg čistk je doslej otipljivo bistvo sprememb v bolj neposrednem umešavanju partijske centrale (Izvršnega biroja v Beogradu) ne le v državno in gospodarsko upravljanje, temveč tudi v kulturne zadeve.

V ta namen posebno glasno uporabljajo nakopičene gospodarske težave: dolgotrajno in visoko inflacijo; neupravičeno bogatenje, izvira-joče iz privilegiranih položajev velebank in veletrgovine (predvsem v Beogradu), iz močno razširjenih gospodarskih kaznivih dejanj in upravne nepoštenosti itd. Vse to navajajo kot posebni razlog za potrebo po „močni roki“, brez katere da ni mogoče odpraviti teh gospodarskih razvad in zlorab. Podjetja in druge ustanove je treba prisiliti, da bodo svoje do-bave plačevali in dolgove vračale ob dogovorjenem času; delavski sveti morajo prenehati z višanjem plač nad iztrženo vrednost opravljene pro-izvodnje in dela; Narodna banka ne bi smela deliti posojil po politični (ali drugačni) predhodni izbiri brez proizvodnega ali davčnega kritja; odpraviti bo treba davčno plenjenje podjetniškega dohodka, ki je po-treben za financiranje tekoče proizvodnje in za donosne naložbe; „poli-tičnih tovarn“, ki „poslujejo“ s stalno izgubo, ne bi smeli kar naprej reševati z državnimi podporami.

Ta osnovna pravila odgovornega gospodarskega ravnanja so bila cilj gospodarske reforme leta 1965, pa niso bila dosledno uveljavljena niti po padcu Rankovića. Sedaj pa z njimi upravičujejo zaostreno obliko vladanja partijske oblasti.

Slika dejanskih sprememb torej še ni povsem jasna. Ni pa dvoma o novih „samoupravnih“ okvirih. Po dvajsetih letih zatrjevanega „delav-skega samoupravljanja“ sedanji režim kar naprej preplavlja deželo s propagando o potrebi prenosa gospodarstva, „negospodarstva“ in vse ob-lasti v „neposredno“ samoupravljanje „delavskega razreda“. V gospo-darstvu in „negospodarstvu“ naj bi se ta čudež dogodil oziroma dogajal prek drobljenja obstoječih podjetij v neke meglene „temeljne organiza-cije združenega dela“ (TOZD), v oblastvenih središčih občin, republik in Zveze pa prek nekih „zastopstev“ iz tisoč in ene TOZD. Za povezovanje v celoto in ravnotežje pa naj bi poskrbeli preurejeni organizaciji Gospo-darske zbornice in sindikatov. Tako se zdaj partijski ideologi in prop-agandisti ukvarjajo s slikanjem teh sestavljenih piramid, ki naj bi kot pesek v oči prikrivale resnično stanje stvari.

Kaj bo za temi „samoupravnimi“ kulisami? Ali bo ohranjeno zvezno jedro predlanskih ustavnih sprememb? Ali bo tokrat izvedena odlagana gospodarska reforma? Ali bodo pravočasno rešili družinske kmetije, ki so za gorato obmejno Slovenijo življenjskega pomena? Ali bo poleg te nujne prednostne zahteve Slovenija kot del dolgoročnega programa svo-jega razvoja končno uvedla splošno politiko resnega družinskega varstva in skrbstva? Ali bo Slovenija pripravljena na nove nevarnosti, ki jih utegne sprožiti dokončni odhod Tita?

To so poglobitna vprašanja, ki sedaj čakajo na odgovor.

Klic Triglava, London, 24. aprila 1973, str. 2—3.

MARIBOR — Pred petnajstimi leti je bil ustanovljen zavod za reha-bilitacijo in zaposlovanje invali-dov. Danes se je zavod močno povečal in zaposluje v svojih de-lavnicah 329 invalidov. Invalidi iz-delujejo predvsem konfekcijske in zaščitne predmete. Pred kratkim so dobili še nove delavnice za kovinsko in lesno obdelavo raznih predmetov.

MARIBOR — Nagrade mesta Ma-ribora ob prvem maju so prejeli: občinska organizacija Rdečega križa in Janko Glaser (zlati grb), inženir Vlado Jurančič, prof. Jože Košar in zdravnik dr. Ljubo Polanc (srebrni grb). Nagrade podeljujejo za splošne zasluge občanov.

MARIBOR — Umril je dr. Josip Meško, generalni vikar in stolni prošt v Mariboru. V cerkvenem in javnem življenju je bil vsem do-bro znan. Bil je dober in zvest Gospodov služabnik. V duhovniški službi je bil srečen. Svoje delo je opravljal z neverjetno bistrostjo in natančnostjo. Velika udeležba cerkvenih dostojanstvenikov, ver-nikov ter kulturnih delavcev pri njegovem pogrebu je dokaz nje-govega plemenitega življenja.

MOST na SOČI — V gornjem Po-sočju in Beneški Sloveniji so v zadnjem času odkrili veliko sle-dov prvih naselencev na tem področju. Izkopanine, predvsem grobov, pričajo, da so ljudje na tem ozemlju živeli pred 4000 leti. Pod Sv. Mavrom na Mostu na So-či so arheologi našli tloris do se-daj najstarejše hiše na Sloven-skem. Poleg tlorisa so našli še po-sodo, zoglenelo ostrešje in nekaj orodja iz železa.

OREHOVA VAS — 27. aprila so v vasi slavnostno odprli novo pošto. Urad je v skupni stavbi Avto-moto društva. Ima moderno telefonsko centralo in delovne prostore ter potrebne rekvizite.

PODSREDA — 400 let stari mlin v Podsredi še vedno dobro oprav-lja svoje delo. Kmetu Leskovšku ga je prodal grof Lazzarini. Mlin je mlel vse noči, da je zmo-gel ustreči vsem prinašalcem iz treh

far. O njem pripovedujeta Levstik in Aškerc. Mlin je še danes trden in je pripravljen kljubovati času, če bo komu še potreben...

PODVELKA — Tovarna lepenke in lesovine stopa na novo pot in preusmerja svojo proizvodnjo. Tovarna je doživljala težke trenutke ob katastrofah rdečih plamenov in gospodarskih težav. Kolektiv 170 delavcev bo stroje za obdelavo lesa zamenjal s stroji za plastično obdelavo in se preusmeril na proizvodnjo oken. Novi stroji bodo zapeli v sredini oktobra.

PTUJ — Ob desnem bregu Drave pri Ptujtu so delavci geološkega zavoda iz Ljubljane privrtali do tople vode. V globini od 895 m do 1064 m je 60 m vodnih slojev. Tu ima voda 46 stopinj, ko priteče na površino, ima še vedno 32 stopinj. Iz sedanje vrtine pritečejo vsako sekundo trije litri vode. Strokovnjaki vodo raziskujejo in upajo, da ima v sebi zdravilne sestavine. Še bolj kot voda so vroče želje Ptujčanov, ki bi radi primeren športni center. Turistični delavci pa kujejo spet svoje načrte. Vse bi šlo, ako ne bi potrebovali sredstev...

PTUJ — Na ptujskem področju je 56 krajevnih in 5 industrijskih gasilskih društev. Vseh operativnih članov je okrog 1800. Gasilska organizacija kljub skromni družbeni pomoči dosega dobre uspehe. Glavni vir dohodkov teh gasilskih društev so še vedno prostovoljne nabiralne akcije. Pohvaliti je treba požitvovalnost in takojšnje sodelovanje v vseh primerih.

REPNIJE pri VODICAH — V starem gradu, v katerem bivajo že skoraj sto let, so šolske sestre odprle deklinsko gospodinjsko šolo. Tečajnice te šole so pripravile krasno razstavo svojih del in žele veliko pohvale. Razstavljale so na stotine izbranih vezenin, lepih pregrinjaj za postelje, namiznih prtov, blazin, prtičkov za okras in uporabno domačnost. Ob vsem tem je bila še dolga miza z izdelki kuhinjske umetnosti: torte vseh barv in oblik, sladko pecivo, hladetina, pečenke...

ŠTUDENTJE NOČEJO V ZKS

Na nedavni seji mestne konference Zveze komunistov Slovenije za Ljubljano je govoril tudi Boris Lipužič, predsednik Komisije za idejno-politična vprašanja na področju izobraževanja, kulture in znanosti.

Položaj je „zaskrbljujoč“ v srednjih šolah in študentovskih domovih, je rekel Lipužič. Na obeh srednjih šolah, ki pripravljata mladino za učiteljski poklic, je med učenci samo 12 članov ZK. Na drugih srednjih šolah, kjer dosežejo učenci 18. leto starosti v tretjem ali četrtem letniku, pa je od več kot 26.000 srednješolcev samo 239 članov ZK, od tega 175 v šoli Republiškega sekretariata za notranje zadeve v Tacnu. V devetih šolah ni niti enega komuniste. Na poklicnih šolah pa, kjer izobražujejo kvalificirani delavski naraščaj, je med učenci zaključnih letnikov vsega skupaj samo 17 članov ZK.

Klic Triglava, London, 24. aprila 1973, str. 8.

DELO

REPNIJE, PTUJ, 20. APRIL 1973

REPNIJE, PTUJ, 20. APRIL 1973

REPNIJE, PTUJ, 20. APRIL 1973

KMETOM KROJI NJIH
PRAVICE —
ZADRUGA SAMA

Užaljeni kmet je rekel, da kmetje poslušajo grajo ali opravičevanje tistih, ki jih zapostavljajo, češ: „Kmetje se ne zanimajo za zadrugo... Ne poznajo zakona o združevanju... Če pridejo na sestanek, ne sodelujejo tvorno... Pravice bi še zahtevali, dolžnosti pa ne marajo...“

Sem eden od tistih, ki jim očitajo, da niso dovolj podjetni. Radi bi bili podjetni, pa nam ne dovolijo. Pravijo, da se nismo potrudili spoznati predpise, zato ne znamo prav odločiti.

Jeseni smo poslušali: „Kmetje bodo sami upravljali svojo zadrugo, odločali tudi o organizaciji odkupa, cenah in sklepanju pogodb z velikimi odjemalci, o organizaciji kmetijske proizvodnje na svojih posestvih in o delitvi dohodka...“

Tako so nam razlagali zakon o združevanju kmetov. A zdaj?

Govorijo: „Zadruga je dala kmetom... Zadruga bo pomagala kmetom... Zadruga bo poskrbela za kmete...“

Kakšna zadruga ali čigava zadruga bo vse to storila za nas?

Pravijo, da smo člani zadruge, zadrudniki. A hkrati trdijo, da za nas delajo oni, ki niso niti podpisali članskih izjav — mi pa le sprejemamo njihove dobrote.

Kakšni zadrudniki smo, če zadruga obstoji in dela poleg nas in skrbi za nas. Zadrudniki bi menda lahko bili le tisti, ki delajo v zadrugi in zanjo. Tako se tudi vedejo pri upravljanju. Mi kmetje pa smo le kooperanti. Pravijo, da ne maramo dolžnosti, ampak le pravice.

Ali je kdo prevzel naše dolžnosti na naših kmetijah? Ali nismo sami odgovorni za svoje dobro ali slabo gospodarjenje? Ali nam bo kdo pomagal pokriti izgube, če bomo slabo gospodarili? Sami odgovarjamo za vse. Če bi imeli v zadrugi enake pravice, se tudi dolžnosti ne bi otresali. Saj se niti ne bi mogli, kot se jih ne moremo na kmetiji.

Dokler pa poslušamo: mi, zadruga, — in vi, kmetje, pa ne vemo, kaj smo in kaj smemo. Kako naj prevzemamo zadrudne dolžnosti, če je zadruga nekaj povsem drugega kot mi? Če smo le kooperanti, so naše dolžnosti zapisane v kooperacijski pogodbi. Vse drugo pa moramo pustiti zadrugi (mislim na dolžnosti), kajti pravice kroji sama — kot skrbna koklja, ki skrbi za svoje piščance. Seveda, dokler piščanci ne bodo zrasli, da bi tudi sami znali skrbeti zase.

Delo, Ljubljana, 20. aprila 1973, str. 9.

POSEK 7 HA MLADEGA NASADA

Ljubljanske mlekarne, ki so se lani združile z Agrokombinatom Barje, so se odločile za sanacijski program sadjarstva, ki med drugim predvideva, da bodo od skupno 463 ha nasadov v bodoče intenzivno obdelo-

vali le še 80 ha, medtem ko bodo druge skrčili. Tako so na Blečjem vrhu pri Grosupljem že posekali okoli 7 ha mladega nasada (12 in 14 let), ki jim je zaradi majhnih pridelkov prinašal največ izgube. To pa je seveda pri okoličanih izzvalo razburjenje in negotovanje, še zlasti pri kmetih, ki so zaradi saditve tega sadovnjaka izgubili najboljšo zemljo.

Morda bi bilo zanimivo vedeti, kdo je bil tisti, ki je pred leti utemeljeval rentabilno nasaditev drevja (baje so bili v komisiji, ki zdaj trdi, da nasad ni rentabilen, tudi taki, ki so pred leti trdili nasprotno), in kdo je dal denar za investicije, ki niso bile strokovno utemeljene in ekonomsko upravičene.

Da investicija ni bila strokovno utemeljena, zelo nazorno potrjujejo doseženi hektarski pridelki, ki so daleč pod pričakovanimi. S tem pa se postavlja vprašanje, ali je posek dokaj mladega drevja, ki ne daje pričakovanih pridelkov, tudi najboljša rešitev. In takoj nato še eno vprašanje: zakaj nove investicije v sadjarstvo, če je več ali manj jasno, da drevje v teh klimatskih in talnih razmerah ne daje takih pridelkov, da bi bile investicije ekonomsko opravičljive.

V kolikor gre zgolj za to, da bodo na Blečjem vrhu posadili nov nasad zaradi tega, da bi popravili napako in opravičili odvzem zemlje od kmetov pred trinajstimi leti, je ta investicija zgrešena. Še zlasti zato, ker je zgornji del zemljišča, kjer so posekali drevje res slabši, zahteval pa bi tudi precej strojnih ur za napravo teras tako, da bi bilo ponovno sajenje zelo drago. Seveda pa je zato na drugi strani posek drevja še toliko manj opravičljiv.

Delo, Ljubljana, 24. aprila 1973, str. 7.

ZAHODNONEMŠKI KANCLER NA JUGOSLOVANSKI TELEVIIZIJI

Willy Brandt se je sestal z delavci in inženirji ladjedelnice *Uljanik* iz Pule. Srečanje je še isti večer oddajala televizija neskrajšano. V Jugoslaviji se kaj takega še nikoli ni zgodilo.

V deželi, v kateri politične televizijske oddaje sestajajo iz ure dolgega branja nerazumljivih, pogosto ponavljajočih se besedil in v kateri si človek pod naslovom „Tuji državnik v tovarni“ vselej predstavlja vsemogočnega šefa partije iz sosednje dežele, ki z neodjenljivo vznesenostjo bere med naročenim ploskanjem svoj ure dolgi govor, ki mu ne sledijo ne ugovori ne odgovori, je taka oddaja, pa tudi to, da je bila prenašana neskrajšano, dogodek.

Pogosto so vprašanja navzočih premeta — dolga leta politične vzgoje so pustila tukaj svoje sledi. Med temi vprašanji so tudi čisto očitne pasti. „Ne,“ odgovarja Brandt, „Zahodna Nemčija stoji trdno na tleh *Evropske gospodarske skupnosti* in *Atlantske zveze*. Tržno gospodarstvo je v Nemčiji zasidrano ne iz svetovnonazorskih razlogov, marveč ker se je pokazalo kot primerno. Človek ne menja političnih nazorov in raznih sistemov zvez tako, kot bi izstopil iz nogometnega društva. Jugoslovansko samoupravljanje je gotovo za Jugoslavijo pravšno, a kot izvozno blago je komaj primerno. Tudi ni mogoče prezreti,“ pravi Brandt s komaj zaznavnim pridihom ironije, „da se v samem Beogradu začnajo spet znova ukvarjati z novimi napovedmi o smislu in namenu samoupravljanja.“

„Ne bi rad pretiraval z razliko med nemškimi strankami v vprašanih zunanje politike,“ odgovori kancler na namigovanje o skupnih interesih Socialistične stranke Nemčije in ZKJ, kar v Jugoslaviji tako radi ponavljajo. „Nemško zunanjo politiko sodoloča Liberalna demokratska stranka in zanjo tudi soodgovarja. Volilci Krščanske demokratične zveze in Krščanske socialne zveze so v večini prav tako za mir kot volilci moje stranke.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 21. aprila 1973.

ROGAŠKA SLATINA — Zdravilišče si je v zadnjih letih pridobilo ne- navaden sloves in sicer s shujševalnimi kurami. Posebne reklame ne delajo, ker imajo premalo prostorov za paciente. Zdravijo z magnezijem. Največ interesentk je iz Zahodne Nemčije. Rogaška zdravilna voda je odlično sredstvo proti poapnenju žil.

SLOVENSKA BISTRICA — Kijub gradnji nove slovenske magistrale želijo sedanji cesti pomagati in jo rešiti „ozkih grl“. Eno takih je v Slovenski Bistrici, imenovano „bistriški klanec“. Novi odsek bo odrezal ovinek v bistriškem klanecu in ublažil vzpon.

SMOLNIK — Srečanje esperantistov na Smolniku je povežalo 50 članov iz raznih krajev Slovenije. Poleg raznih študij in načrtov za nadaljnje delo so imeli člani zveze še družabni program. V Sloveniji je opaziti vedno več navdušenja za esperanto, posebej pri dijakih.

SOCKA pri STRMCU — Mladinci te vasi so sami popravili šolsko poslopje in v njem uredili diskotek. Ta prostor bo služil tudi drugim vaščanom.

STRANJE — 23. aprila je škof Lenič blagoslovil novo kapelo v župnišču, ki je umetniško in tehnično sodobno opremljena. Pozimi je dostop do cerkve zaradi snega in poredice otežkočen, zato se bodo vaščani med tednom lahko mirno zbirali pri sveti maši v tej kapeli.

SV. JURIJ pri CELJU — Letos je na razpolago 300 novih delovnih mest v obratih, ki jih nenehno povečujejo. Največ jih imajo „Moda“ in „Elegant“, nato pa „Bohor“, „Alpos“, „Tol“, „Žična“ in „Stanonjansko komunalno podjetje“. Nova delovna mesta bodo zaposlila predvsem žensko delovno silo.

TOLMIN — Tolminska se je v zadnjem tednu aprila slovesno spomnila 260-letnice tolminskih uporov za svoje pravice proti goriški gosposki. Šole in prosvetne organizacije so priredile v 18 krajih proslave tolminskih puntov.

— da se oddahnete —

Pri pouku za šoferje je predavatelj zahteval od kandidatov, naj naštejejo nekaj znamk avtomobilov.

Prvi kandidat: „Jaguar.“

Drugi: „Februar.“

Delavec pride na delo in začne iskati deščico, veliko 30 krat 30 cm. Opazi ga delovodja in mu začne pomagati pri iskanju. Ko ju opazi direktor, jima priskoči še on na pomoč.

Ob devetih mora direktor na sejo, delavec in delovodja pa iščeta naprej. Ob pol desetih reče delavec delovodju: „Zdajle je čas za malico. Zaradi tiste deščice si ni treba beliti glave: če je ni, bom sédel med malico kar na opeko.“

Sosedi med seboj:

„Kaj ne bo vaš mož pozabil zalivati rože, ko boste vi odpotovali?“

„O, tisto pa gotovo ne: predobro ve, kaj pomeni žeja.“

Dva Angleža igrata golf. Ko pride mimo pogreb, sname eden od obeh kapo in obstane nekaj sekund čisto nepremično.

„To je bilo lepo od vas,“ pravi drugi.

„Kaj lepo,“ odgovori prvi in pokaže na voz s krsto, „čez nekaj dni bi bila midva petindvajset let poročena.“

„Prosim, zbudite me v Koblenzu,“ je naročal potnik sprevodniku v vlaku in mu dal visoko napitnico. „Če ne bo šlo drugače, me vrzite s silo iz vlaka. Imam namreč silno globoko spanje.“

Potnik se je zbudil šele v Kölnu. Poiskal je sprevodnika in ga krepko ozmerjal.

„Veste,“ mu je ta mirno odgovoril, „vi bi morali slišati, kako zna zmerjati šele tisti, ki sem ga v Koblenzu z vlaka vrgel.“

Globoko v atriškem gozdu sta šla po poti ljudožerca — mati in sin. Naenkrat sta zaslišala nad

seboj močan ropot. Otrok se je stisnil k materi in jo vprašal:

„Mama, kaj je to?“

„Letalo,“ je ta odgovorila.

„Kaj je to, letalo?“

„Nekaj podobnega kot morski rak: lupina je debela in težko jo je odpreti, vsebina je pa zelo okusna.“

„Moj krožnik je čisto moker,“ se je pritoževal gost v hotelu.

„Molči no,“ ga je mirila žena, „to je vendar že juha!“

Eden od nastavljenecv ima zelo močan glas. Ko pride nekega jutra šef v podjetje, ga sliši vpiti kot jesiharja.

„Kdo pa tako vpije?“ vpraša tajnico.

„Tisti nastavljenec govori z Amsterdamom.“

„Recite mu, naj vendar uporabi za to telefon!“

„Jaz imam ponoči vedno rokavice na rokah. Tako se roke omehčajo.“

„Potem imate pa najbrž ponoči tudi klobuk na glavi?“

„Ko sem se jaz poročila, je bil moj mož zelo kratkoviden.“

„O, vem, vem...“

„Dober dan, gospa. Včeraj sem srečala na cesti vašega moža, pa me ni videl.“

„Ja, mi je pravil o tem.“

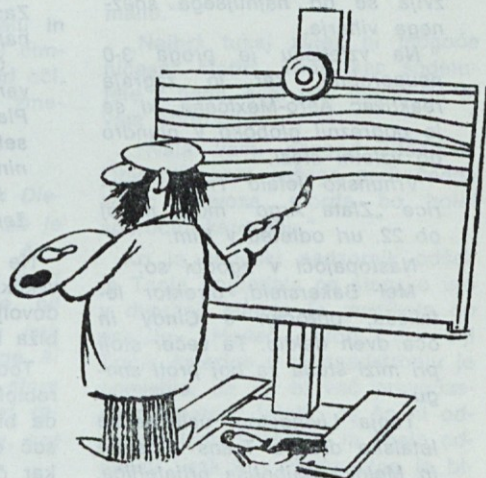
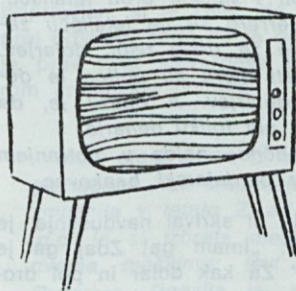
„Jaz res nisem občutljiv, lahko se smejem celó lastni neumnosti.“

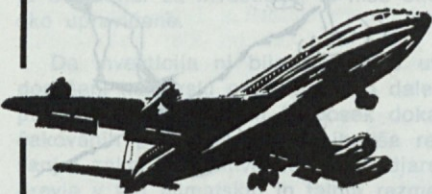
„To se morate pa mnogo presmejati!“

V šoli imajo zgodovinsko uro.

„Jaka, kaj je bilo po smrti Julija Cezarja?“

„Pogreb.“

arthur hailey:

letališče

Dosedanja vsebina:

Neki petek v januarju zvečer. Lincolnovo mednarodno letališče v državi Illinois v ZDA dela v zelo težavnih okoliščinah: zviža se od najhujšega snežnega viharja.

Na vzletišču je proga 3-0 neuporabna, ker jo zagraja reaktivec Aero-Mexicana, ki se je pogreznil globoko v plundro ob vzletni stezi.

Vrhunsko letalo Trans America „Zlata Argo“ mora nocoj ob 22. uri odleteti v Rim.

Nastopajoči v zgodbi so:

Mel Bakerfeld, direktor letališča, poročen s Cindy in oče dveh deklic. Ta večer stoji pri mizi štaba za boj proti snegu.

Tanja Livingston, uslužbenka letalske družbe Trans America in Melova najboljša prijateljica.

Kapetan Vernon Demerest, eden najbolj sposobnih, a tudi domišljajivih pilotov družbe Trans America. Nocoj bo nadzoroval pilotiranje „Zlate Argo“.

Gwen Meighen, glavna steverdеса nocojšnjega poleta.

Melov brat Keith, uslužbenec radarske kontrole poletov. Zaradi občutka sokrivde pri neki letalski nesreči si namerava nocoj vzeti življenje.

Joe Petroni, izvedenec za reševanje letal iz blata ali snega. Nocoj skuša rešiti iz snega reaktivec Aero-Mexicana.

Slepa potnica Ada Quonsett, ki so jo zalotili na letalu iz Los Angelesa in jo nameravajo z Lincolnovega letališča poslati spet nazaj v Los Angeles. Z zvižajo pa se izmuzne mlademu uslužbencu, ki naj bi pazil, da se ne bi spet vkrcala na kakšno drugo letalo kot slepa potnica.

D. O. Guerrero, finančno propadli podjetnik z napol omračenim umom, se hoče vkrcati v letalo in ga nekje nad Atlantskim oceanom spustiti v zrak s pomočjo peklenskega stroja, ki ga nosi s seboj. Tako bo z izplačano zavarovalnino vsaj po smrti malo pomagal svoji ženi Inez.

Medtem ko se vozi Guerrero v avtobusu na letališče, doma žena najde listek z njegovim sporočilom, da bo odpotoval. Zasluti nesrečo in se takoj napoti v taksiju proti letališču.

Guerrero se na letališču zavaruje za tristo tisoč dolarjev. Plačati mora za polico le deset dolarjev. A opazil je, da nima niti toliko denarja.

Končno najde v notranjem žepu petdolarski bankovec.

Ne da bi skrival navdušenje, je vzklilnil: „Imam ga! Zdaj ga je dovolj!“ Za kak dolar in pol drobiža mu je celo ostalo.

Toda sedaj je celo Bunnie Vorobioff nekaj posumila. Namesto da bi izpolnila polico za tristo tisoč dolarjev, na katero je možakar čakal, se je obotavljala.

Medtem ko je bil on brskal po svojih žepih, je ona opazovala njegov obraz.

Bilo je seveda čudno, da je ta mož potoval čez morje brez denarja, toda to je bila, navsezadnje, njegova skrb; za to so bili mogoči številni razlogi. Kar jo je najbolj vznemirjalo, so bile njegove oči; v njih je bila sled blaznosti, obupa, to pa sta bili lastnosti, ki ju je Bunnie Vorobioff dobro poznala iz preteklosti. Videla ju je bila pri drugih. Bili so trenutki — čeprav so se ji zdeli daljna preteklost — ko jima je bila tudi sama zelo blizu.

Bunniejini delodajalci pri zavarovalni družbi so venomer učili: Če zahteva zavarovalno polico kdo, ki se zdi nerazsoden, nenavadno razburjen ali je pijan, je to treba takoj prijaviti letalski družbi, s katero potuje. Bunnie se je vprašala: ali je primer tak, da se mora držati tega predpisa?

Ni si bila na čistem. Prikrivala je razburjenje s preštevanjem moževega denarja na pultu.

Nazadnje je vplivala na njeno odločitev njena preteklost. Dekliška leta... okupirana Evropa, njen beg na Zahod, berlinski zid... vse to jo je bilo naučilo, kako lahko preživi, in jo izučilo še nečesa: da mora obvladati radovednost in ne sme postavljati odvečnih vprašanj. Vprašanja te samo zapletejo, zapletenost — v probleme drugih — pa je nekaj, česar se mora človek izogibati, če ima svoje lastne probleme.

Ne da bi še kaj spraševala, je Bunnie Vorobioff izpolnila zavarovalno polico za tristo tisoč dolarjev na ime D. O. Guerrero.

Guerrero je gredeč k izhodu sedeminštirideset za polet dve poslal polico po pošti na naslov svoje žene Inez.

Čarinski nadzornik Standish je zagledal še enega prišleca — koščenega možkega s pobešenimi rameni, hitečega po čakalnici D k izhodu 47. Imel je suh obraz in rdečkaste brčice. Nosil je majhen kovček za listine.

Standish se je že hotel obrniti, ko mu je nekaj na tem možkem zbudilo pozornost. To je bil na-

čin, kako je nosil kovček — pod roko, previdno. Harry Standish je bil že večkrat opazoval ljudi, ki so tako nosili prtljago pri carinskem pregledu. To je razodevalo, da imajo v kovčku nekaj, kar želijo skriti. Če bi bil ta moški pripotoval iz inozemstva, bi mu bil Standish ukazal kovček odpreti in pregledal njegovo vsebino. Toda ta moški je potoval iz Združenih držav.

Zategadelj Standish ni imel s tem nič opraviti.

In vendar je nekaj... instinkt, šesti čut, ki ga imajo cariniki... še zadržalo nadzornika, da ni umaknil oči s kovčka, ki ga je koščeni moški še zmerom previdno nosil pod roko.

Samozavest, ki se je bila vrnila D. O. Guerrero pred pultom zavarovalne družbe, ga ni več zapustila. Ko se je približal izhodu 47 in videi, da je prispel pravočasno, je bil prepričan, da je večine težav konec; odslej bo, si je zagotavljal, vse potekalo tako, kot si je zamislil.

To prepričanje se mu je še bolj utrdilo, ko ni imel nikakršnih težav pri izhodu. Kot je bil načrtoval na samem začetku, je opozoril uslužbenca na malenkostni razloček med priimkom Buerrero na vozovnici in Guerrero v svojem potnem listu. Uslužbenec je bežno pogledal v potni list, popravil njegov priimek na vozovnici in v svojem spisku potnikov, potem pa se opravičil:

„Oprostite, gospod, včasih naši stroji pri rezervacijah pogrešijo.“

Guerrero je zadovoljen opazil, da je sedaj njegov priimek pravilno izpisan; pozneje, ko se bo razvedelo, da je letalo dve izginilo, ne bo več nikakšnega dvoma o njegovi istovetnosti.

„Srečno pot, gospod!“ Uslužbenec mu je vrnil ovitek z vozovnico in pokazal z roko k prehodu za turistični razred.

Ko je D. O. Guerrero stopal v letalo, še zmerom previdno držeč kovček, sta desna motorja že tekla.

Prostor — pri oknu v vrsti s tremi sedeži — mu je bil dodeljen,

ko se je v mestu prijavil za polet. Stevardesa ga je odpeljala k nje-mu. Potnik, ki je že sedel na sedežu ob prehodu, je vstal, ko se je Guerrero zrinil mimo njega. Sedež med njima je bil prazen.

D. O. Guerrero si je previdno položil kovček na kolena, ko se je opasal. Sedel je nekako v sredini turističnega oddelka, na levi strani. Povsod po oddelku so se nameščali potniki, spravljali ročno prtljago in oblačila; nekaj jih je zagajalo prehod med vrstama. Ena od stewardes — nemo premikajoč ustnice in zroč, kot bi prosila potnike, naj mirujejo — je preštevala glave potnikov.

D. O. Guerrero, ki se je zdaj prvikrat sprostil, odkar je odšel iz svojega stanovanja v južnem delu mesta, se je naslonil nazaj in zaprl oči. Roke, sedaj bolj mirne kakor v kateremkoli trenutku nocoj, so mu mirno počivale na kovčku.

Ne da bi odprl oči, je s prsti otipal pod držajem navdse pomembno pentljo. Dotik z njo ga je še bolj pomiril. Odločil se je, da bo tako sedel približno štiri ure, ko bo povlekel pentljo in spustil tok, ki bo sprožil močni dinamični naboj v kovčku. Radoveden je bil, koliko se bo takrat še zavedal. Sodil je, da bo trajalo samo hip... zgolj delček sekunde... ko bo zmagoslavno okusil spoznanje, da se mu je posrečilo. Potem ne bo, hvala Bogu, ničesar več...

Sedaj ko je že bil v letalu in pripravljen, si je želel, da bi čimprej odleteli. Toda ko je odprl oči, je prav tista stewardesa še zmerom preštevala potnike.

Mala stara dama iz San Diega, gospa Ada Quonsett, se je zmužnila v letalo Zlata Argo in si izbrala mesto med dvema moškima: levi je bil Guerrero. Opazila je, da ima na kolenih kovček za listine, ki ga zelo trdno drži. Mala stara dama, ki je bila po naravi radovedna, se je spraševala, kaj neki je v tem kovčku.

Ko se je Harry Standish vračal v carinarnico, je še zmerom razmišljal o tistem moškem s kovčkom za listine. Standish ga ni mogel zaslišati; zunaj carinarnice carinik nima pravice zaslišati nikogar, zlasti če ne sumi, da se je potnik izognil carinskemu pregledu, to pa pri tem moškem ni prišlo v poštev.

Standish bi bil seveda lahko brzojavno sporočil opis moškega italijanske carini in izrazil sum, da ima pri sebi tihotapsko blago. Vendar je dvomil, da bo to storil.

Ne, je sklenil Standish, ne bo poslal brzojavke v Italijo. Pač pa bo povedal Trans Americi, kaj sumi, in bo prepustil odločitev njim.

Pred sabo je zagledal gospo Livingston, ki jo je bil prej videl pri izhodu. Pogovarjala se je z nosačem in s skupino potnikov. Harry Standish je počakal, da so nosač in potniki odšli.

„Opazoval sem vkrcavanje v vaše letalo dve,“ je rekel. „In zdaj mi nekaj ne da miru.“ Opisal ji je suhega, koščenege moškega in, kako sumljivo je oklepal kovček za listine.

„Mislite, da kaj tihotapi?“

Nadzornik Standish se je namsehnil. „Ko ne bi odpotoval, marveč pripotoval iz inozemstva, bi to sam ugotovil. Lahko vam pa rečem, gospa Livingston, da ima v tem kovčku nekaj, kar skriva pred drugimi ljudmi.“

Tanja je zamišljeno rekla: „Ne vem prav, kaj ima to opraviti z mano.“

„Najbrž tukaj zares ni mogoče ničesar storiti. Toda ker sodelujete z nami, sem pač mislil, da bi vam sporočil.“

„Hvala vam, gospod Standish. Obvestila bom našega področnega vodjo prevoza, morda bo hotel sporočiti kapetanu.“

Ko je carinski nadzornik odšel, je Tanja pogledala na stensko uro v dvorani. Minuta je manjkala do enajste. Hodeč proti direkciji Trans Americe v mednadstropju je pomislila, da ne bi več pravočasno prispela k letalu; če še ni odpeljalo izpred izhoda, je imelo odpeljati vsak hip. Radovedna je bi-

la, ali je področni vodja prevoza v svoji pisarni. Če bo menil, da je obvestilo pomembno, ga lahko po radiu sporoči kapetanu Demerestu, dokler bo letalo še na zemlji. Tanja je pohitela.

Področnega vodje prevoza ni bilo v njegovi pisarni.

V letalu dve se je kapetan Vernon Demerest jezil: „Koga še čakamo?“

Motorja tri in štiri na desni strani letala N-731-TA sta tekla. V vsem letalu je bila čutiti njuno pridušeno, a močno brnenje.

Piloti so bili dobili pred nekaj minutami dovoljenje nadzornika privoza, da prižgo motorja tri in štiri, zdaj pa so čakali še na dovoljenje za prižig motorjev ena in dve, ki sta bila na tisti strani, kjer so se vkrcavali potniki, in ju na-

vadno niso prižgali, doker niso bila zaprta vsa vrata.

Pred minuto, dvema je bila ugasnila rdeča luč na plošči, kar je pomenilo, da so se zadnja vrata na trupu zaprla; takoj zatem je bil odstranjen tudi zadnji prehod za vkrcavanje. Toda druga rdeča luč je še zmerom gorela in kazala, da vrata prednjega oddelka še niso zaprta, in tudi pogled skozi zadnja okna pilotske kabine je potrdil, da je prednji prehod za vkrcavanje še na svojem mestu.

Kapetan Demerest se je obrnil na svojem desnem sedežu in rekel drugemu častniku Jordanu: „Odpri vrata!“

Cy Jordan je sedel za drugima pilotoma pred zapleteno ploščo s pripravami za delo in povelji. Sedaj se je napol dvignil in iztegnil svoje dolgo in suho telo ter odrinil vrata kabine, ki so se odpirala navzven. Skozi vratno odprtino so zagledali v prednjem potniškem oddelku pet, šest oseb v uniformah Trans Americe, med njimi tudi Gwen Meighen.

„Gwen!“ je zaklical Demerest. Ko je prišla v kabino, jo je vprašal: „Kaj se vendar dogaja?“

Gwen je bila videti zaskrbljena. „Ne ujema se število potnikov v turističnem oddelku. Dvakrat smo jih prešteli, toda njihovo število se nikakor ne sklada s številom prodanih vstopnic in potnikov na spisku.“

„Je nadzornik privoza tukaj?“

„Je, pravkar preverja število potnikov.“

„Rad bi govoril z njim.“

Nadzornik privoza čigar čin je označeval srebrn trak na rokavu uniforme, je prišel čez nekaj trenutkov v pilotsko kabino.

„Poslušajte, prijatelj,“ mu je rekel Demerest, „vem, da imate svoje težave, toda tudi mi nismo brez njih. Kako dolgo bomo še stali tukaj?“

„Pravkar sem ukazal, naj ponovno preverijo vozovnice vseh potnikov, kapetan. V turističnem razredu je potnik več.“

„Dobro,“ je rekel Demerest. „Toda zapomnite si tole: vsako sekundo, dokler stojimo tukaj, motorja tri in štiri, za katera ste sami dali dovoljenje, da ju prižgemo, požirata gorivo, dragoceeno gorivo, ki ga bomo potrebovali nocoj v zraku. Zato bom, če ne bo letalo sedaj pri priči odpeljalo, motorja izključil in poslal po oskrbovalno službo, da nam dopolni rezervoarje. In še nekaj vedite: kontrola poletov nam je pravkar sporočila, da je trenutno v prometu praznina. Če zdaj takoj krenemo, bi lahko hitro odleteli; čez deset minut pa se utegne položaj spremeniti. Zdaj pa odločite! Kaj bomo storili?“

Razpet med dve odgovornosti, se je nadzornik privoza obotavljal. Vedel je, da ima kapetan glede porabe goriva prav; toda če bi sedaj ugasili motorja in dopolnili rezervoarje, bi izgubili še pol ure, letalo pa je že tako imelo šestdeset minut zamude. Po drugi strani pa je bil to pomemben meddržavni polet, pri katerem se je število potnikov moralo ujemati s številom izdanih vozovnic. Če je zares bila v letalu oseba brez vo-

Kolpa — naravna ograda Bele krajine

zovnice in bi jo našli ter spravili iz letala, bi mogel nadzornik privoza to zamudo pozneje opravičiti. Toda če bi se pokazalo, da je razlika v številu posledica upravne napake — kar se lahko zgodi — bi ga področni vodja privoza živega odrli.

Odločil se je za tisto, kar je bilo jasno samo po sebi. Ukazal je skozi vrata pilotske kabine: „Nehajte pregledovati vozovnice! Letalo ima odhod.“

Ko so se vrata zaprla, je Anson Harris med režanjem vprašal po telefonu uslužbenca na rampi: „Lahko prižgemo motor dve?“

Iz zvočnika je zahreščal odgovor: „Prižgite motor dva!“

Prednja vrata na trupu so se zaprla in zapahnila; v pilotski kabini je ugasnila tudi druga rdeča luč.

Motor dve se je prižgal in enakomerno tulil.

„Lahko prižgemo motor ena?“

„Prižgite motor ena!“

Vernon Demerest je zahteval po radiu dovoljenje zemeljske kontrole, da letalo odpelje.

Prižgal je tudi motor ena.

Kapetan Harris, ki je sedel na levem sedežu in je imel odpeljati letalo do vzletne steze ter ga pilotirati ob vzletu, se je z nogami oprl v zavorna pedala.

Še zmerom je močno snežilo.

„Polet dve Trans Americe, tukaj zemeljska kontrola. Lalko odpeljete.“

Hitrost motorjev se je povečala.

Bilo je točno 23.00 po srednje-zahodnem času.

V čakalnici D je neka oseba med tekom opotekaje se prispela k izhodu 47. Tudi če bi bila imela dovolj sapa, ji ni bilo treba načesar vprašati.

Izhod je bil zaprt. Prenosne oznake za vkrcavanje v letalo dve, *Zlato Argo*, so pravkar odstranjevali. Letalo se je po tleh oddaljevalo od izhoda.

Nemočno, ne vedoč, kaj naj stori, je Inez Guerrero gledala, kako se letalske luči izgubljajo v daljavi.

Kakor zmerom na začetku poleta je glavna stevardesa Gwen Meighen začutila olajšanje, ko so se vrata prednjega oddelka zaprla in se je letalo čez nekaj trenutkov premaknilo.

Medtem ko so bile preostale štiri stewardese zaposlene z gospodinjskimi deli v letalu, je Gwen po mikrofону pozdravljala potnike. S svojim mehkim angleškim glasom je poskušala izvléči čimveč iz sladkobnega, neiskrenega teksta v priročniku za stewardese, za katerega je družba zahtevala, da ga preberejo na vsakem poletu:

„V imenu kapetana Demeresta in vaše posadke... vam iz vsega srca želimo prijeten in zabaven let... skratka, v zadovoljstvo nam bo, če vam bomo lahko ustregli... storili karkoli, da se boste med poletom počutili čim udobneje...“

Pomembnejša so bila obvestila o zasilnih izhodih, kisikovih maskah in zasilnem pristanku. S stewardesama, ki sta potnikom vsako reč nazorno prikazali, je to nalogo hitro opravila.

Še zmerom so se bližali, nocoj počasneje kakor navadno — kot je opazila Gwen — vzletni točki. Vzrok sta bila nedvomno velik promet in vihar. Kdaj pa kdaj je zaslišala od zunaj udarce snega, ki ga je nosil veter, ob okna in trup letala.

Luči v pilotski kabini so potemnele. Preverjanje pred vzletom je bilo končano.

Imeli so srečo, da je bila v prometu začasna praznina; omogočila jim je, da so hitro, brez dolgega postajanja na tleh, ki je nocoj mučilo večino drugih letal, prispeli na začetek steze dve pet.

Demerest, ki je gledal ven, je skozi snežni metež videl luči letala, ki se je imelo vsak hip dotakniti steze ena sedem. Pritisnil je na gumb svojega mikrofona: „Trans America dve, v redu. Smo na poziciji in čakamo. Vidimo spuščanje letala.“

Še preden je letalo, ki se je bilo spustilo, presekalo njihovo progo, se je znova javil kontrolor-

jev glas: „Trans America dve, lahko vzletite!“

Anson Harris ni čakal. Njegovi razširjeni prsti so povlekli štiri glavne vzvode za plin do konca. Ukazal je: „Uskladite pritisk!“ in že pritisnil na nožne zavore ter tako omogočil, da je moč motorjev narasla, ko je Demerest uskladil pritisk za vse štiri motorje. Zvok motorjev je narasel od ustaljenega cviljenja do gromovitega bobnenja. Tedaj je Harris sprostil zavore in E-731-TA je zdrvel po vzletni progi.

Hitrost je narasla. Demerest je sporočil: „Hitrost sto petdeset kilometrov.“ Harris je prikimal, spustil krmilo prednjega kolesja in prevzel krmilno palico. Obrobne luči na progi so švignile mimo. Moč velikega reaktivca je narasčala. Pri hitrosti dvesto štirideset kilometrov, kot je bilo preračunano, je Demerest zaklical: „V-ena,“ in s tem javil Harrisu, da so dosegli „odločilno hitrost“, do katere je vzletanje še zmerom mogoče odložiti in letalo ustaviti.

S čedalje večjo hitrostjo so zdrveli čez križišče vzletnih prog in opazili desno od sebe blišč pristajalnih luči letala, ki se je že približevalo; samo čez dve, tri sekunde bo drugo letalo zapeljalo čez križišče, ki ga je njihovo pravkar pustilo za sabo. Hip zatem, ko se je hitrost še povečala, so bili v zraku.

Harris je mirno rekel: „Kolesa noter!“

Demerest je iztegnil roko ter vzdignil vzvod na srednji plošči.

Hitro so se vzpenjali — že so bili sto dvajset metrov visoko. V hipu jih bodo pogoltnili oblaki in noč.

Minilo je samo nekaj sekund, odkar so se odlepili od tal; sedaj so, vzpenjajoč se strmo, preleteli konec vzletne steze, luči spodaj so že izginjale pod oblaki in padajočim snegom. Anson Harris ni več gledal ven in je pilotiral samo po instrumentih.

Drugi častnik Cy Jordan se je nagnil s svojega sedeža letalskega mehanika, da bi uravnal dotok goriva v vse štiri motorje in izenačil njihovo moč.

Med oblaki so doživeli nekaj sunkov; potniki, ki so sedeli zadaj, so na začetku potovali dokaj neudobno. Demerest je ugasil svetlobni napis 'Kaditi prepovedano', medtem ko bo napis 'Opasajte se' svetil, dokler ne bo letalo prispelo v mirnejši zrak.

Trenutek pozneje je dobilo letalo po radiu dovoljenje, da se povzpne na sedem tisoč petsto metrov. Demerest je potrdil prejem, medtem ko je Anson Harris skrbel, da se je letalo še naprej vzpenjalo. Tam zgoraj bodo čez nekaj minut v čistem, mirnem zraku, nevihtni oblaki bodo daleč pod njimi, visoko nad njimi pa se bodo njihovim očem kazale zvezde.

H Keithu pri radarskem zaslonu v kontroli poletov je prišel njegov brat Mel Bakersfeld. Hotel se je pogovoriti z njim, kaj je vzrok temu, da je zadnje čase tako upadel. Keith mu je začel pripovedovati o svoji krivdi pri tisti letalski nesreči, zaradi katere si je nocoj mislil vzeti življenje. Sredi pripovedovanja so prišli po Mela: klical ga je policijski poročnik Ordway.

„Ljudje iz Meadowooda že prihajajo, toda ti niso problem in tudi še niso vprašali po vas,“ je rekel Ned Ordway, ko mu je Mel postavil vprašanje po telefonu. „Sporočil vam bom, ko bo tako daleč.“

Razlog, zaradi katerega mu je telefoniral, je poročal policaj, je ženska, ki jo je prijel eden od njegovih mož. Jokala je in očitno brezciljno taval po glavnem slosloju. „Ničesar nismo mogli izvleči iz nje, toda navsezadnje ni naredila nobenega prekrška, zato je nisem hotel pripeljati na policijsko postajo. Že tako se je zdela dovolj razburjena.“

„Kaj pa ste storili?“

Ordway je opravičevaje se rekel: „Nocoj tukaj ni ravno veliko mirnih kotičkov, pa sem jo dal v čakalnico pred vašo pisarno.“

„Prav. Je sama?“

„Pospremil jo je eden od mojih mož, a morda je že odšel.“

„Čez nekaj minut bom tam,“ je rekel Mel. „Bom videl, ali lahko kaj storim.“

Kot da se je dodatno nečesa spomnil, je vprašal: „Ste zvedeli, kako se piše?“

„Da, to nam je povedala. Priimek zveni špansko. Samo trenutek; zapisal sem si ga.“

Nastal je premor, potem je poročnik Ordway rekel: „Guerrero. Gospa Inez Guerrero.“

V pisarni področnega vodja prevoza je začela Tanja temu pripovedovati o tisti drugi stvari v zvezi s poletom dve — o sumljivem moškem s kovčkom za listine, ki ga je carinski nadzornik Standish videl stopiti v letalo. Preden je mogla skončati, jo je področni vodja prevoza prekinil:

„Pozabite na to! Kaj sploh ti cariniki hočejo od nas? Da bi opravljali njihovo delo? Dokler ni vmešana letalska družba, se poživim na to, kaj ta možakar nosi. Če bi tukajšnja carina rada vedela, kaj je v njegovem kovčku, naj prosí italijanske carinike, da ga pregledajo, in ne nas.“

Tanja se je obotavljala. Nekaj v zvezi s tem moškim s kovčkom jo je mučilo — četudi ga sama ni bila videla. Slišala je bila že za primere, ko... Seveda pa je bila ta misel nesmiselna...

„Zdelo se mi je čudno,“ je rekla. „Morda pa sploh ni ničesar tathotapil.“

Področni vodja prevoza je vzrotil: „Rekel sem vam, da ne mislite več na to.“

Tanja je odšla. Ko je bila spet za svojo pisalno mizo, je začela pisati kapetanu Demerestu sporočilo v zvezi z gospo Ado Quonsett.

Letalo dve Trans Americe je bilo odletelo z Lincolnovega mednarodnega letališča pred dvajsetimi minutami in se je venomer vzpenjalo; to bo trajalo, dokler ne bo čez enajst minut blizu Detroita doseglo višine deset tisoč metrov.

Letalo je bilo že na svoji zračni poti in je že zavzelo svojo široko

krožno smer proti Rimu. Zdaj je bilo že nekaj minut v mirnem zraku in je pustilo nevihtne oblake in spremljajoče jih motnje daleč pod sabo.

Zadnji krajec meseca je visel zgoraj pred njimi kakor postrani obešena svetilka; krog in krog so bile zvezde, jasne in čiste.

Z Lincolnovega letališča je telefonsko vprašala Tanja Livingston v pilotsko kabino, ali se nahaja v tem letalu slepa potnica Ada Quonsett. Ko je glavna stevardesa slepo potnico našla, so iz pilotske kabine sporočili na letališče, da je ta dama v letalu.

Višinomera — eden pred vsakim pilotom — sta pokazala deset tisoč metrov. Bili so na vrhu svojega vzpona. Anson Harris je mirno spravil letalo v vodoraven položaj, medtem ko je drugi častnik Jordan znova segel naprej, da je uravnal dotok goriva.

Demerest je segel h gumbu zvonca za stevardese. „Naj nam prinesejo kakšno predjed, dokler nam potniki prvega razreda vsega ne pojedjo.“

Harris je prikimal. „Dobra zamisel.“

Čez minuto, dve jim je Gwen Meighen prinesla na telefonsko naročilo tri pladnje s prijetno dišečo predjedjo in kavo. Pri Trans Americi, kot tudi pri večini drugih letalskih družb, so imeli kapetani najboljšo postrežbo.

„Hvala, Gwen,“ je rekel Vernon Demerest.

Kakih dvajset metrov za pilotsko kabino, v potniškem oddelku, je bila gospa Ada Quonsett zapletena v živahen pogovor s potnikom na svoji desni, v katerem je bila odkrila prijaznega oboista srednjih let iz chicaškega simfoničnega orkestra. „Kako čudovito je biti glasbenik, in tako ustvarjalen! Moj pokojni mož je imel rad klasično glasbo. Tudi sam je po malem igral na violino, seveda ne poklicno.“

Gospa Quonsett je bilo prijetno

toplo po kozarčku sherryja, ki ji ga je plačal njen novi prijatelj oboist, in sedaj jo je pravkar vpraševal, ali bi hotela popiti še enega. Gospa Quonsett je kar žarela. „To je že preveč ljubeznivo in morda ne bi smela sprejeti, vendar mislim, da mi ne bo škodilo.“

Potnik na njeni levi — moški z rdečkastimi brčicami in suhim vratom — je bil manj zgovoren; pravzaprav jo je razočaral. Več poskusov gospe Quonsett, da bi navezala z njim pogovor, je bil odbil z enozložnimi, skoraj neslišnimi odgovori in pri tem večinoma sedel popolnoma brezizrazno, še zmerom krčevito oklepajoč svoj kovček za listine na kolenih.

Nekaj časa, potem ko si je bil vsak naročil kakšno pijačo, se je gospa Quonsett spraševala, ali se potnik na levem sedežu morda le ne bo razvedril. Vendar se ni. Od stevardese je vzel škotski whisky, ga plačal s kupom drobiža, ki ga je moral prešteti, potem pa izpil pijačo malone na dušek. Gospo Quonsett je njen sherry pri priči tako omeščal, da je pomislila: ubožec, morda ima težave in ga ne bi smela nadlegovati.

Pač pa je opazila, da je ta moški z upadlim vratom nenadoma oživel, ko jim je kapetan malo po vzletu sporočil, s koliko hitrostjo, v kakšni smeri in koliko časa bodo leteli, in vse tisto, kar je gospa Quonsett le malokdaj poslušala. Nasprotno pa si je moški na njeni levi nekaj pribeležil na hrbtno stran pisemske ovojnice in potem izvlekel enega od zemljevidov z napisom *Začrtaj si sam svoj položaj*, ki jih je razdeljevala letalska družba, ter ga razgrnil na svojem kovčku. Sedaj je proučeval ta zemljevid in nanj s svinčnikom nekaj označeval, pogledujoč na uro.

Sedaj se je gospa Quonsett nasmajala z drugim sherryjem in se imenitno zabavala. Mislila si je, kako prijeten polet si je izbrala; tako lepo letalo in dobro posadko, olikane in ustrezljive stevardese ter očarljive potnike, razen moškega na njeni levi, ki pa navsezadnje ni bil pomemben. Kmalu bodo postregli z večerjo, potem

pa bo, kot je bila zvedela, na sporedu film z Michaelom Cainom, njenim priljubljenim zvezdnikom. Bi kdo lahko zahteval še kaj več?

D. O. Guerrero je računal, da bodo čez dve uri in pol preleteli vzhodno obalo Nove Foundlandije. Še prej pa bo verjetno kapetan znova sporočil njihov položaj, tako da bo mogel on svojo ocenitev popraviti, če bo potrebno. Zatem je nameraval Guerrero čakati še eno uro, da bi se prepričal, da je letalo daleč nad Atlantskim oceanom, preden bi potegnil za pentljo na svojem kovčku in sprožil dinamit v njem. V tem trenutku so mu prsti v pričakovanju še močnejše oklenili kovček.

Sedaj, ko je bil odločilni trenutek tako blizu, si je želel, da bi prišel hitro. Morda, je pomislil, pa niti ne bo tako dolgo čakal. Kakor hitro bodo imeli Novo Foundlandijo za sabo, bo sleherni trenutek primeren.

Požirek whiskyja ga je bil pomiril. Četudi ga je bil ob vstopu v letalo največji del prejšnje napetosti zapustil, se je bila ta kmalu po vzletu znova pojavila, zlasti ko je neznosna stara mačka na sedežu poleg njega poskušala za-

četi pogovor. D. O. Guerrero si ni želel nobenega pogovora, ne sedaj ne pozneje; pravzaprav si ni želel več stika z nobenim v svojem življenju. Vse, kar si je želel, je bilo, da sedi in sanjari — o tristo tisoč dolarjih, vsoti, kolikšne ni imel še nikdar in ki naj bi jo, po njegovi sodbi, Inez in njegova otroka dobili že čez nekaj dni.

Sedaj bi se mu bil zelo prilegel še en whisky, vendar ni imel več denarja, da bi ga plačal. Potem ko je bil sklenil nepričakovano visoko zavarovanje, mu je ostalo komaj dovolj drobiža za en sam kozarec; drugemu se je pač moral odpovedati.

Bilo je nenavadno, da si v vseh svojih mislih na Inez in otroka ni mogel več povsem jasno predstavljati njihovih obrazov. Bilo je malone tako, kot če bi razmišljal o ljudeh, ki jih ni nikdar dobro poznal.

(Se nadaljuje)

Na planin'cah — v bližini
Sv. Višarij — je prijetno...

slovinci po svetu

anglija

Obisk iz afriške Rodezije imamo. Naš misijonar g. Franc Pregelj DJ je prišel na kratek počitek, in nam pove marsikaj zanimivega iz misijonskega življenja v Afriki. Le o sebi in svojem delu malo govori. In vendar je njegovo delo redno misijonsko delo. Vemo, da je bil učitelj, potem šolski nadzornik, potem uradnik za zvezo pri ministrstvu (Public Relation Officer) itd. Ustanovil je kreditne zveze, ki so se razširile po vsej Južni Afriki. Vsak član se je obvezal prihraniti tri penije tedensko. Denar je bil vložen in kmalu se je nabralo zadosti kapitala, da je bilo mogoče pomagati podjetnim in delovnim članom s posojili. O tem je napisal tudi več knjig in brošur, vedno v treh jezikih, poleg angleščine še v dveh afriških jezikih. Kaj več bomo prinesli o njem v knjižici, ki bo izšla za 25-letnico Slovencev na Angleškem.

Še drugega misijonarja bomo sprejeli konec julija. G. Stanko Rozman DJ je bil že v Zambiji, sedaj študira v Kanadi, posvečen

bo 29. junija v Ljubljani. Na poti v Kanado bi se rad zahvalil Slovincem na Angleškem, ki so ga pred časom sprejeli, da se je mogel učiti angleščine. Zato bo ponovil svojo novo mašo v Bedfordu in nedeljo, 29. julija. Ura in cerkev sta objavljeni v današnji prilogi našega lista.

avstrija

SALZBURŠKA

HALLEIN — Ker je četrta nedelja v aprilu padla že v prvomajske dneve, ko so bili skoraj vsi rojaki doma, je bila božja služba prenesena na prvo nedeljo v maju. Po maši smo imeli še „šmarnice“. Zbralo se nas je kar lepo število. Nato smo stopili še v gostilno Röck, da smo se malo pomenili. Pogrešali smo mlade in pozna se tudi, da so najboljši pevci, ki so bili nekdam med nami, odšli domov.

SALZBURG — V večjih mestih ima izseljenski duhovnik vedno težave z iskanjem ljudi. Vedno se dogaja, da nekateri šele po dolgih letih zvedo za slovensko bož-

Poroka Srboljuba Simonovića in Marije Ivančević. Ženinova mati, Ema Dreo, je iz Slovenske Bistrice, nevestina mati, Helena Rabič, je bila iz Dovjega pri Mojstrani. Poroka je bila v pravoslavni cerkvi v Telfordu na Angleškem.

jo službo. Zato je duhovnik še posebej navezan na sodelovanje rojakov. Če mu ti ne pomagajo pri iskanju vernikov, mora izgubiti pogum. Drugo, kar je potrebno, je pa zvestoba slovenski skupnosti. Res je, da popoldanska ura ni najprimernejša za mašo, a v danih razmerah ni mogoče najti druge rešitve. Zato je treba pač iz ljubezni do skupnosti enkrat na mesec doprinesiti majhno žrtev in vnesti v dnevni program tretje nedelje v mesecu tudi obisk slovenskega bogoslužja in razgovora po maši.

TENNECK — Maja smo se prvič zbrali v novi zgradbi. Po posredovanju gospe Weinbergerjeve smo spet dobili za naše zbiranje pevsko sobo, ki je res okusno opremljena in tako velika, da bo prostora za vse. Trenutno je kar okrog 100 rojakov samo v Ten-

necku, okrog 50 pa v okolici. Seveda bomo morali paziti, da se bomo vedno dostojno obnašali in da se ne bomo dajali v jezike, češ da smo pijanci in pretepači.

Na veliki četrtek (19. aprila) se je *rodila* v bolnici v Schwarzach mala Gordana. Očetu Jožefu Rojku, ki je doma iz Čakovca, in materi Angeli, roj. Šrol, ki je po rodu iz Male Nedelje, k družinskemu prirastku iskreno čestitamo!

Pri naslednji božji službi bomo imeli kar dva krsta. Bog daj, da bi bila oba otroka, ki bosta sprejeta v krščansko občestvo, vedno temu občestvu v čast in staršem v veselje. To je seveda odvisno v veliki meri od zglada staršev.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Slovencev v Linzu in okolici res ne manjka. Vendar pa ni med nami prave povezanosti. Po eni strani nas ubijajo razdalje, po drugi pa to, da nimamo prostora, kjer bi se lahko zbirali v nedeljo po maši. Možnost je sicer dana, da bi šli po maši v center na Landstraße, ki ga vzdržuje Škofijski dušnopastirski urad. Tam bi bilo možno se malo pogovoriti, pogledati slovensko čtivo. Z malo dobre volje bi se dalo lepo organizirati, da bi se dobilo tudi kaj za pod zob in za „na zob“. To zbiranje bi poživilo tudi kulturno delovanje in prireditve. Izseljenski duhovnik sam vsega ne zmore, ker mora vsako nedeljo hiteti še na Salzburško. Vse je odvisno od zavzetosti in prizadevnosti vseh rojakov. Kronist upa, da bo v septembrski številki lahko že kaj poročal o novem življenju v Linzu.

ŠTAJERSKA

GRADEC — 7. marca letos so pokopali v Gradcu na centralnem pokopališču 74-letno gospo Matildo Schmidt. Do konca vojske so imeli Schmidtovi v Brežicah veletrgovino. Po vojski so prišli v Gradec vsi razen sina, ki je padel. Mož pokojne je umrl tu že leta 1949. Zdaj so še ženo položili k njemu v grob. Pokojna je bolehalo na srcu. Dobila je še gripo in

ni več zdržala. Zapustila je sina Rudolfa, ki je tu v Gradcu zaposlen v trgovini, in hčerko Matildo, por. dr. Engelsberger, iz družine, ki je prej imela trgovino v Krškem, ter 13-letno vnukinjo Marino.

7. maja smo pokopali na graškem pokopališču Steinfeld gospo Magdaleno Novak, 82-letno vdovo po krojaču, ki je umrl že leta 1961. Pokojna je bila rojena v Ljutomeru in se je z možem že pred prvo svetovno vojsko naselila v Gradcu. Bila je tu „staronaseljenka“, a se je po vojski leta 1945 z vsem srcem oklenila nove slovenske skupnosti. V vzhodnem delu Gradca je imela sadni vrt z weekend hišico. Tam se je slovenska skupnost ob nedeljah popoldne večkrat zbirala: ko so češnje dozorele, pevci na Antonovo nedeljo, kadar je kdo odhajal naprej itd. K pevski vaji je celo pozimi večkrat prinesla jabolka v času, ko je bil lačen begunec tudi takega daru vesel. Kot staronaseljenka je novim beguncem od vseh najbolj pomagala.

Obe naj se spočijeta pri Bogu!

H. J.

PREDARLSKA

Duhovna obnova na cvetno soboto v St. Arbogastu: S tesnobo smo pričakovali, kakšen bo odziv na naše vabilo k tej duhovni šoli višje stopnje, ki je bila večini naših ljudi nepoznana. Hvala Bogu je

V krstni vodi je bil prerojen v Feldkirchu Vinko Kukovec.

bil odziv nepričakovano velik. Nekateri so sicer zaradi bližajočih se velikonočnih praznikov morali v soboto delati, vendar se je zbralo okrog 70 ljudi obeh spolov, poročenih in neporočenih.

Z besedami, ki jih doslej nismo še nikdar čuli, nam je p. Miha Žužek iz Ljubljane slikal bistvo ljubezni med možem in ženo, ljubezni, ki človeka do dna prevzame

Predavatelj in udeleženci duhovne obnove v St. Arbogastu (glej poročilo).

Zvestobo do groba sta si obljubila Jože Lebar in Draga Koštarič v Bludenzu na Predarlskem.

in partnerja za vse življenje poveže.

Besede p. Žužka so v pravilni luči pokazale odgovornost zakoncev v medsebojnih odnosih ter v dolžnostih do naroda in Cerkve. Pogovorili smo se o perečih vprašanjih vzgoje, o urejevanju medsebojnih odnosov z bližnjim ter o vprašanjih, ki se javljajo pri bivanju izven domovine. Vsako predavanje je trajalo samo pol ure, nato pa je sledil odkritosrčen pogovor. Vsi sodelujoči so imeli vtis, da gre res za važna vprašanja.

Bila je tudi priložnost za veliko-nočno spoved in po maši so vsi udeleženci sproščeno in veselo

odšli. Pred odhodom smo še tajno glasovali z listki, pri čemer so vsi navzoči izrazili željo, naj bi take prireditve še ponovili. Že sedaj sporočamo, da bo prihodnja duhovna obnova v istem obsegu na tiho nedeljo, 31. 3. 1974, da bi se te obnove mogli res vsi udeležiti in ne bi bili ovirali po poklicnem delu.

Bogu smo lahko hvaležni, da je tako blagoslovil ta poskus, ki nam je pokazal, da naši ljudje še niso popolnoma utonili v skrbeh vsakdanjega življenja in da so voljni iskati tudi višjih viljev ter poti do njih.

Poroki: Svetislav Gerič iz Gornje Bistrice in Marija, roj. Pal, iz Kobiljega (Rankweil); Danijel Dimc s Teharij in Marija Vrabčič od Sv. Petra na Medvedjem selu (Haselstauden).

Krsti: Simon Rožman, sin Jožefa iz Ljutomera, in Marije, roj. Ozvald, iz Čepincev (Muntlix); Tatjana Penhofer, hči Emila iz Kobiljega pri Lendavi, in Marije, roj. Horvat, iz Murske Sobote (Altach-Bauern); Manuela Gerič, hči Svetislava iz Gornje Bistrice, in Marije roj. Pal, iz Kobiljega (Rankweil); Vinko Kukovec, sin Vincenca iz Drbetincev, in Angele, roj. Muršec, iz Ptuja (Feldkirch); Brigita Kerec, hči Janeza iz Vidoncev, in Marije, roj. Gamilec, iz Pasnika (Altach-Bauern); Klavdija Lebar, hči Jožefa iz Hotize, in Drage, roj. Koštarič, iz Pribislavcev (Bludenz); Katica Rupnik, hči Jožefa iz Podjelovega brda, in Francke, roj. Ro-

tar, iz Šmartnega v Rožni dolini pri Celju (Bregenz).

belgija

LIEGE-LIMBURG

Član Cerkve in otrok božji je po krstni vodi postal mali Robby iz družine g. Jožefa Oblonška in njegove soproge ge. Francine, roj. Jeurissen. Toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova!

Naši bolniki: Na poti za delo se je zelo težko ponesrečil g. Alfonz Ajdišek iz Houthalena. Zdravi se na univerzitetni kliniki v Louvainu. Naša skupnost mu kot zvestemu sodelavcu pošila tople pozdrave z voščili, da bi se zdravje vračalo čim hitreje. Nismo še poročali o bolezni g. Matija Hubra iz Eisdena, ki se zdravi v Maaseiku. Mu gre na bolje. V Waterscheiu se zdravi ga. Škorjanc. V Lanakenu sta g. Matija Zupan in g. Anton Udovč. Vsem našim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave!

Smrt rojaka: Po dolgih letih bolehnosti zaradi silokoze je nepričakovano umrl g. Anton Klavžar. Ob njegovih pogrebnih slovesnostih so rojaki in prijatelji skoro napolnili veliko cerkev sv. Barbare v Eisdenu. Smrt njegove žene pred nekaj leti ga je težko prizadelo. Pridno se je udeleževal našega družabnega življenja. Zapuščča tri hčerke, vnuka in vnukinjo, katerim izrekamo krščansko sožalje!

Topla zahvala vsem, ki so sodelovali pri naših velikonočnih slovesnostih! V Mariaheide in v Waterscheiu je mogočno odmevala naša velikonočna pesem.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Na Veliko noč, 22. aprila, smo praznovali 25-letnico slovenske službe božje v Charleroi. Zbralo se nas je okoli 200 rojakov in rojakinj; prostorna „slovenska kapela“ se je popolnoma napolnila. Cerkveni pevski zbor „Sv. Ceci-

Po blagoslovu velikonočnih jedil v Wolfurtu na Predarlskem.

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo in praznik v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau, prve tri nedelje v juniju ob petih popoldne, zadnjo nedeljo v juniju, ves julij in avgust (tudi 15. avgusta) pa ob šestih popoldne.

(S prvo nedeljo v septembru začnemo mašo zopet ob petih popoldne.)

Nekaj mesecev je bil na študiju v Parizu g. dr. Stanko Janežič, profesor vzhodne teologije v Mariboru. Prav lepo se mu zahvalujemo za pomoč in lepo petje.

V mesecu juniju, večinoma na praznik sv. Petra in Pavla, so posvečeni *novomašniki*. Tudi mi bomo pozdravili poleti tri slovenske novomašnike, ki so že naši „stari“ in dobri znanci: v nedeljo, 8. julija, bosta pri nas gg. Mirko in Marjan in bosta darovala prvič med nami sveto mašo, zadnjo nedeljo v juliju pa pride g. Lojze Markelj, ki ostane nato par tednov med nami. Težka in odgovorna je v današnjih časih duhovnikova služba, zato molimo za vse naše duhovnike, posebej še za letošnje novomašnike in, ko bodo prišli k nam, jim pokažimo, da cenimo in spoštujemo njihovo odločitev in njihov poklic.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Zaključek verouka in nedeljske šole bo v nedeljo, 17. junija, ob treh popoldne v dvorani Ste. Agnès, 23 rue Oudinot, Paris 6°. K zaključku so prisrčno vabljeni ne samo otroci in starši, temveč tudi vsa naša skupnost. (Maša bo — kot navadno — ob petih v cerkvi.)

V nedeljo, 6. maja, smo imeli *majsko srečanje*. Igralci so nam pod večšim vodstvom g. Janeza iz Versaillesa odlično podali veseloigro „Poslednji mož“, kjer je bilo obilo smeha pa tudi resnih

lije“ je izredno lepo zapel „slovensko mašo“ (Gospod, usmili se, Slava, Svet in Jagnje božje) in velikonočne pesmi. Dva otroka — Fredi Kovačič in Kati Borič — sta prejela prvo sv. obhajilo. Tudi sicer je šlo k sv. zakramentom zelo veliko navzočih. Med sv. mašo, ki se je začela nekoliko po 11. uri, je izseljenski duhovnik g. Kazimir Gaberc prebral pozdravno pismo g. Zdravka Revna, prvega izseljenskega duhovnika na tem področju. Vsem navzočim bo ostala ta svečanost še dolgo v spominu, saj tako lepe službe božje res še nismo imeli doslej!

Teden kasneje, 29. aprila, pa smo imeli v Gilly-Haies jubilejno 20. *SLOVENSKO PRIREDITEV!* Okoli 300 rojakov in rojakin je nas je zbralo v prostorni dvorani „Familia“, ki je bila zelo lepo okrašena. Pozornost je vzbujalo 20 rdečih nageljnov v spomin na 20 prireditev, seveda narisanih na kartone z oznako datuma prireditev od leta 1954 do letos. Prireditve se je začela s puntarsko pesmijo „Le vkup, le vkup uboga gmajna“, v spomin na 400-letnico kmečkih uporov. Izseljenski duhovnik Kazimir Gaberc se je v pozdravnih besedah zahvalil vsem, ki so doslej pomagali organizirati te prireditve in ki so pripravili tudi to jubilejno. Zaželel je, naj te prireditve ohranijo v nas zavest, da smo Slovenci — negledé na državljanstvo, ki ga kdo ima — in da hočemo Slovenci ostati. Zaključil je pozdravne besede z mislijo pisatelja Alojzija Rebule: „Biti Slovenec se konec koncev tudi edino izplača: za teh nekaj bednih ur na tem nenovem svetu celó. Če ne zaradi drugega, zaradi zavesti, ko odhajaš iz njega, da nisi izdajal: da nečesa nisi v sebi ubil.“

Pevski zbor „Jadran“ iz Charleroi je zapel venček slovenskih pesmi pod vodstvom pevovodje g. Ivana Kodeha. Moški zbor je zapel: N'mav čez izaro, Po jezeru, Je bil en gospod Bebenau in Od Celja do Žalca, mešani zbor pa: V gozdu, V tujini, Ave verum Corpus (Mozart) in Kje so tiste

stezice. Pevci in pevke so zapeli tako lepo, da so bili vsi poslušalci prijetno presenečeni. Izseljenski duhovnik se je v kratkih besedah spomnil lani umrlega Franca Plešnika, dolgoletnega sodelavca slovenskih prireditev, in podaril trem pevcem — Ivanu Kodehu, Viljmu Kotniku in Lojzetu Krajncu — ki so peli že na prvi prireditvi leta 1954 in tudi danes, ter gospe Klari Plešnik lep dar: z oljnatimi barvami naslikano sliko Bleda. „Majhen dar, toda iz srca dan,“ je dejal g. Gaberc, ki je slike sam napravil in jih tudi uokviril.

Kot „naši najmlajši“ so se najboljše odrezali trije otroci iz Bruslja — Franc Klasnič, Peter in Jana Fele —, ki so izredno lepo zapeli dve pesmi. Nastopili so še: Elijan Gorjanec iz Roselies, Ivan Gantar iz Havré, Izabela Škrbinc iz Wanfercée-Baulet in Milan Bizjak iz Mont-sur-Marchienne. Mladi pevec-kitarist Milan Popović iz Gilly je zapel več popevk.

Glavna točka kulturnega dela prireditve je bila veseloigra v treh dejanjih: „Katrca, vesela vdova“, v priredbi in režiji g. Kazimira Gaberca. Uprizoril jo je Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi. Igralci in igranke so mojstrsko podali vsak svojo vlogo, čeprav je bila igra zelo zahtevna. Ljudje so se od srca nasmejali, dasi je nekoliko motilo, da nekateri zadaj v dvorani niso znali biti tiho. Pri „domači zabavi“ je naš kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“ iz Charleroi, ki ga vodi g. Jože Bizjak, pričaral lepoto slovenskih polk in valčkov in ves večer je potekal v res lepem domačem razpoloženju. Doživljali smo košček domovine v tujini, košček Slovenije v svetu.

V Havré-lez-Mons je 5. aprila umrl g. Rudolf Šuligoj iz Gilly. Več let je bolehal na rudarski bolezn. Pokopan je bil v Gilly 9. aprila. Pokojni se je rodil leta 1905 v Slapu pri Idriji (Slovenija). Njegovi ženi gospe Ernesti, sinu Rudolfu ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru!

Pred igro so igralci v Parizu zapeli domačo pesem. Režiser pa je še med petjem moral misliti na neko podrobnost v igri...

vprašanj, in pod vodstvom g. Stan-ka zapeli več lepih domačih pesmi. Gospé Minka Blachon in Tončka Šimc sta pripravili posrečeno tombolo, Marjan in Vencelj pa sta poskrbela, da je med domačo zabavo bilo prijetno med pesmijo in vrtenjem. Čeprav vreme ni bilo najbolj ugodno, so rojaki prišli v res lepem številu in ustvarili domače razpoloženje, ki ga tudi nevihta ni mogla pregnati. Srečanje bo ostalo vsem v najlepšem spominu; za vse, ki so požrtvovalno sodelovali, zlasti za Društvo Slovencev v Parizu, pa je tak uspeh najlepša nagrada in tu-

Dva prizora iz igre „Poslednji mož“ v Parizu

Medtem ko sta Marjan in Vencelj pridno muzicirala, so se drugi lahko vrteli...

di najbolj živa spodbuda za nadaljnje delo.

Slovenci iz Trsta in Gorice bodo prvi teden v juliju (od 2. do 6.) obiskali Pariz in poromali v Lisieux in Chartres. Stanovali bodo ves čas v Parizu. Naknadno bo v cerkvi objavljeno, kje bodo imeli svoje maše in kje bi se rojaki lahko srečali z njimi. Kdor bi se v sredo, 4. julija, rad pridružil romanju v Lisieux (z avtobusom) ali v četrtek, 5. julija, romanju v Chartres, naj stopi v stik z našimi duhovniki.

MELUN (SEINE-ET-MARNE)

Skupna maša za rojake bo na binškošno nedeljo, 10. junija, ob devetih v poljski cerkvi v Dammarie, 81 rue Adrien Chatelain. Vsi prijazno vabljeni!

LYON

Vsi Slovenci iz Lyona in okolice ste vabljeni k naši maši, ki bo na binškošti, 10. junija, ob štirih po-

poldne v cerkvi Notre Dame — St. Alban, rue Laennec, Lyon 8°. Po maši prijateljsko srečanje.

DIJON (Cote-d'Or)

Vsem rojakom sporočamo, da bomo imeli na binškošni ponedeljek, 11. junija, ob petih popoldne skupno mašo v cerkvi Saint-Pierre, Place Wilson. Vsi prav prijazno vabljeni!

INDRE

10. marca se je v Luzeret poročil Karli Horvat z Annie Danièle Gautron. Naše čestitke!

Na binškošni ponedeljek se dobimo v St. Civran (blizu Chazelet), ob desetih bo skupna maša s krstom Bernadette Kološa.

Pri domači zabavi je bilo živo...

Peter, ali Pedro, kakor se sam imenuje, je najprej zaradi svojih dolgih las dobil ime „Super Star Jezus“. Z igro „Poslednji mož“ pa še tretje. Slika dokazuje, da je vsem zelo simpatičen.

NORMANDIJA

V sredo, 4. julija, bodo v Liesieux slovenski romarji iz Trsta, Gorice in Pariza. Ob kateri uri bo slovenska maša, lahko zveste pri slovenskem duhovniku v Parizu.

LURD

Od 3. do 10. avgusta bo v Lurdu skupina rojakov iz vzhodne Francije pod vodstvom msgr. Stan-ka Grimsa in g. Toneta Dejaka (pridejo in odidejo z romarji iz Metz).

SKUPNO SLOVENSKO ROMANJE Z BOLNIKI POD VODSTVOM MARIBORSKEGA ŠKOFA DOKTOR DRŽEČNIKA BO OD 3. DO 8. SEPTEMBRA!

PAS-DE-CALAIS

V juniju že mislimo na počitnice in vsakoletni odmor. Mnogo rojakov bo odšlo v svoj rojstni kraj, da v krogu sorodnikov preživijo nekaj tednov. Drugi bodo morda preživeli prosti čas na potovanjih ali pa to in ono prenaradili v svojem domu. Čas odmora je vsem potreben, da bomo zdravi in spočiti nadaljevali svoje poklicno delo.

Od 4. do 11. septembra bo romanje v Lurd. Že 15. avgusta pa vabimo vse rojake na romanje na Loreto. Ob 10. uri bo tam slovenska maša, ob 14. uri pete liturgije s kratkim nagovorom. — Od 7. do 17. oktobra je napovedano

romanje v Lurd, Santiago v Komposteli, Fatimo, Zaragozo, Madrid. 10 mest je še nezasedenih. Prijavite se čimprej zaradi ureditve potnih dovoljenj!

Slovenske službe božje ne bo med počitnicami 19. in 26. avgusta, 9. septembra zaradi romanja v Lurd in 14. oktobra zaradi romanja v Fatimo.

Za Veliko noč so bili krščeni: v Liévinu Rajmund Alfonz Vroman in Franc Pavel Saje, v Mericourt-Minnes pa Lovrenc Pečnik.

12. maja sta si podelila zakrament sv. zakona Rajmund Alfonz Vroman in Lidija Potrpin. Poroka je bila v cerkvi sv. Barbare v Méricourt-s-Lens. Krščencem in mlademu paru obilo sreče in božjega blagoslova!

G. Martin Gregorčič je odšel na večmesečni odpočitek v sanatorij Clermont-Ferrand. Želimo mu skrajšnje okrevanje in srečen povratek v Bruay-en-Artois.

Vsem, ki ste pomagali in sodelovali pri vsakoletni šmarnični pobožnosti, iskren Bog plačaj!

EPERNAY (Champagne)

Kakor je bilo dogovorjeno, bo slovenska maša na običajnem kraju na nedeljo, 3. junija, ob 16. uri popoldne.

LANEUVEVILLE devant NANCY

Sveta maša za Slovence bo tudi junija meseca in sicer v nedeljo, 24. junija, ob 4. uri popoldne. Pridite, da se še enkrat zberemo, preden vas počitnice še bolj ne

razkropijo, kot ste razkropljeni že zdaj.

VZHODNA LOTARINGIJA

Z velikim veseljem poročamo, da smo letos na velikonočni ponedeljek prav primerno praznovali družabni večer „Slomška“: Videli smo krasen barvni film č. g. Turka — delovanje naše misije v Merlebachu in okolici.

Z enako velikim veseljem poročamo o praznovanju 1. majnika v Habsterdicku: z 10 slovenskimi duhovniki so rojaki (720) od blizu in daleč z vso pobožnostjo, lepim petjem „Slomška“ in naših pevk iz Creutzwalda navdušili zopet vse navzoče za dobro našo nebeško Mater.

Veseljū pa se rada pridruži žalost: 17. 4. je umrl po dolgotrajni bolezni Anton Colija, roj. 21. 7. 1887 pri Sežani, pokopan na veliki petek z obredi za mrtve na Hochwaldu. Z veliko žalostjo smo se poslovili tudi od Marie Rose Zdravič, ki je komaj 33 let stara umrla pri rojstvu svoje hčerke v Creutzwaldu 4. maja. Izgubili smo tudi našega prijatelja, upokojenega šolskega ravnatelja Arthura Kratza, dolgoletnega pridnega organista našega cerkvenega zbora v Merlebachu; umrl je 7. 5. v bolnici

Hochwald, pokopan je bil 9. 5. v Merlebachu.

Vsem rajnim želimo večno plačilo za dobrote, ki jih svet ne more plačati, sorodnikom pa izreka mo naše globoko sožalje!

Dostavljamo, da je bila v zadnji številki „Naše luči“ v poročilu o krstu malega Štefana pomotoma imenovana mati Mimi z imenom Sikošek — pravilno je *Pavlin*. Veseli smo, da so v družini Marcela Wetzel vsi zdravi, naša dobra pevka pa pride, če le more, pet k slovenski maši.

Vsa druga poročila bodo objavljena v domačih časopisih.

Lepo Vas pozdravlja:

Stanko iz Merlebacha.

Bog plačaj vsem dobrotnikom za voščila in darila za moj god in 72-letnico!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Naše romanje, naše srečanje prvega maja vsakega leta v Habsterdicku pri Merlebachu je vselej prav izredno in posrečeno doživetje. Na to našo božjo pot, francoske Brezje, ki je hkrati naš izlet, se ne pripravljamo leto za letom samo Tikenčani, Aumečani, Merlebahčani itd., temveč tudi druge skupine iz Francije, slovenske skupine iz sosedne Nemčije in tudi od drugod.

Vsi vemo, da je naša srečanja na tem kraju začel in da jih še danes vodi naš 72-letni izseljenski duhovnik msgr. Grims. Gotovo si pa niti on sam v začetku ni mislil, da bo to njegovo delo rodilo toliko uspehov in takšen razmah. Njegova zamisel: „Po Mariji k Jezusu“ je geslo, ki ga je treba dati tudi našim izseljencem, se je v polni meri uresničilo. Rod za rodom se vsako leto poslavlja v Habsterdicku od naših Brezij, rod za rodom pa tudi vsako leto na novo prihaja.

NICA

Na praznik Gospodovega vstajenja smo se v velikem številu zbrali okrog oltarja k maši, darovani za vse Slovence na tujem. — Velikonočni ponedeljek nas je majhna skupina odšla na izlet v

hribe, na Chaumettes (1200 m), kjer so nam salezijanci dali na razpolago svoj počitniški dom. Enak izlet smo ponovili tudi 1. maja in smo tam imeli sv. mašo. Ker v majniku nismo mogli skupno opravljati šmarnične pobožnosti, smo vsaj ob nedeljah po maši zapeli lavretanske litanije.

Na Belo nedeljo nas je obiskal naš bivši dolgoletni dušni pastir p. Jakob. Srečali smo se z njim v Cagnes sur Mer, kjer je imel za nas sv. mašo.

Sicer pa življenje poteka normalno pri delu. Vendar že mislimo, kako bomo uporabili letni dopust. Večina naših ljudi bo svoje počitnice preživela pri svojih domačih — v domovini.

nemčija

BERLIN

24. marca smo v Berlinu praznovali *materinski dan*. Ob 18. uri je bila sv. maša za vse slovenske matere. V pridigi je bila lepo orisana vloga slovenskih mater, ki so v vsej slovenski zgodovini veliko pretrpele in vsem težavam kljubovale. Skozi stoletja so slovenske domove napolnjevale z ljubeznijo in požrtvovalnostjo.

Po končani službi božji je sledila akademija v počastitev slovenskih mater. Nastopile so deklice z recitacijami in sicer Ines Kobilšek, Darja Oblak in Mirjam Rot. Mali Andrej Škof pa nam je prebral črtico „Darilo mami“. Otroški pevski zbor pod vodstvom gospe Škofove je zapel nekaj otroških pesmi. Zofka iz Rogaške Slatine je deklamirala pesem „Domovini“, Tinka Bogataj pa prebrala črtico „Materi na grob“. Mešani pevski zbor pod vodstvom g. Pukmajstra je zapel nekaj slovenskih narodnih. Za konec je sledila ob spremljavi kitare pesem „Mati piše pismo belo“, ki sta jo pela gdč. Tinka Bogataj in g. Franci Pukmajster. Akademijo je uspešno vodil g. Franci Klančič-šar. Alja Novak — Behrends

Otroški pevski zbor v Berlinu

OBERHAUSEN

Na našem področju res ni dolgega časa, saj imamo vsak mesec kako srečanje, Slovenci med sabo ali pa Slovenci z drugimi narodnostmi. Tako smo se udeležili v mesecu aprilu slovesnega *mednarodnega bogoslužja* cvetne nede-

Na materinskem dnevu v Berlinu ni manjkalo niti piščalk

Tonija Hanžič in njegove najspremnja v življenju vsa božja ljubezen!

Med krstom Branke in Roberta v Frankfurtu.

delje. Za ta dan je priredila katališka Cerkev za vse goste-delavce, ki prebivamo na področju dekanije Oberhausen, posebno lepo oblikovano bogoslužje. 15. aprila ob 5. uri popoldne smo se zbrali v Marijini cerkvi sredi mesta. V procesiji smo videli tudi naše domače butarice. Bogoslužje je imelo res znak veseljnosti: poslušali smo božjo besedo in sve-te pesmi v šestih jezikih. Tudi Vero in Očenaš je vsaka skupnost odmolila v svojem materinem jeziku. Prav posebej pa smo Slovenci nastopili s pesmijo „K tebi, Jezus ljubeznivi“ med obhajilom. Zelo smo bili veseli, da so nas prišli podpret bratje in sestre Slovenci iz sosednje dekanije Essen-Altenessen s svojim slovenskim duhovnikom.

Namesto običajne prvomajske veselice smo se letos pridružili Slovincem v Kölnu. Za prvi maj so priredili „plavajočo“ veselico: *izlet z ladjo* po Renu do Linza in nazaj. Takih izletov si še želimo. Pa še trezni smo bili vsi tisti, ki smo morali zvečer sestiti za volan in odpeljati sebe in druge domov.

Sedaj se že prizadevno pripravljamo na četrto prireditvev v letošnjem letu, na *binško srečanje* v Bonnu. Pri tem srečanju pa moramo res dati vse od sebe. Kdor

„res želi, da Bog živi ves slovenski svet“ in še njega zraven, naj se ta dan izkaže in se nam pridruži!

KÖLN

Dogodke, ki popestre naše življenje, je vsekakor vredno omeniti. Tokrat se moramo ustaviti ob prvomajski vožnji po Renu. Brez kake večje propagande se je nabralo v kölnskem pristanišču tristo rojakov. Nebeški vremenar Elija je menda za trdno sklenil, da bo ves dan rosil s svojim mokrim blagoslovom. Četudi moker, je bil dan res blagoslovljen, saj je dobra volja kar kipela. Božja narava je kakor zdravje. Bregovi Rena, odeti v prvo nežno zelenje in cvetje, so bili deležni vsega našega občudovanja. Popeljali smo se do Linza, majhnega in starodavnega mesteca ob Renu. Slovenci seveda ne bi bili Slovenci, ako ne bi pokazali vse privrženosti tisti ljudski pesmi, ki poje: „...dobre volje biti svoje žive dni...“ In kako je potem popoldne pri šmarnicah odmevalo! Majniška Gospa tega ne pozabi.

V zadnjem času so našo božjo družino povečali *novorojeni*: Mihaela Janžekovič, hčerka Franca in Gizele (veseli se je bratec Franc) iz *Wippertürtha*; Silvija, hčerka Katarine in Janeza, Maksimilijan, sinček Ivanke in Maksa Florjančič, Tatjana, hčerka Terezije in Antona Visenjak, Kristijan, sinček Štefanije in Rudolfa Mlakar, Tatjana, hčerka Anice in Jo-

žeta Drasler iz *Hildena*; Mihael, sinček Marije in Ludvika Šilc iz *Bad Honnefa*; Marjana, hčerka Regine in Jožeta Panker iz *Solin-gena*. Pristrčna voščila!

Naše najboljše želje tudi našim novoporočencem: v *Düsseldorfu* — Veri Jerko iz Stare Rijeke in Tonetu Javeršek iz Podsrede; v *Wippertürthu*: Rozi Cafuta iz Sovič in Lojzetu Zabav iz Vrhov; v *Bergheimu*: Tereziji Hrovat iz Malega Globokega in Tonetu Pravdič iz Andrecev v Slov. goricah; v *Bergisch Neukirchnu*: Mariji Jerič iz Zg. Dupleka in Francu Javeršek iz Podsrede.

HESSEN

Radi se zbiramo Slovenci na *mesečnem srečanju* v Frankfurtu po maši na drugo nedeljo v mesecu. Poleg vesele in lepe slovenske pesmi je še kaj drugega na programu, npr. skioptične slike ali filmi. P. Cukjati nam je v marcu kazal prekrasne in zanimive skioptične slike s svojega potovanja v Moskvo in Varšavo. Vsi smo bili zadovoljni.

Na velikonočno nedeljo nas je bilo malo manj kot po navadi, ker je šlo veliko Slovencev za praznične domov. G. Ludvik iz Kölna je bil med nami in je med mašo igral na orgle. Ker ni bila le „suha“ pesem, smo bolj zaživeli v prazničnem razpoloženju.

Starši in botri Barbare Rutar po njenem krstu.

Krščeni so bili: v Lichu Boštjan Karlič, sin Alojzija in Majde, roj. Šteblaj, in Larisa Janas, hčerka Anke Janas; v Frankfurtu Branka Gorjup, hčerka Franca in Štefke, roj. Kodrič, in Robert Klasič, sin Maksa in Julijane, roj. Kukovec. Staršem čestitke, otrokom pa mnogo božjega žegna!

BADEN-WÜRTTEMBERG

Strašna nesreča v Nemčiji:

Na praznik 1. maja je pri prometni nesreči izgubila življenje tričlanska Ograjškova družina iz Grünbacha. Bila je na poti na obisk k sorodnikom. V Göppingenu je prometna nesreča, ki jo je povzročil tuj voznik, zahtevala štiri življenja naših ljudi. Od Ograjškove družine so umrli oče Dominik (rojen 1940 v Celju), mati Frančiška, roj. Kogler (rojena 1948 v Trnovski vasi), in enoletni sinko Aleksander. Na posledicah nesreče je umrla tudi 15-letna Ruža Strojko, ki se je mudila na obisku v Nemčiji.

Trupla pokojnih so prepeljali v

domovino. — Vsem prizadetim naše iskreno sožalje!

WÜRTEMBERG-HOHENZOLLERN REUTLINGEN

V Reutlingenu in njegovih okoliških krajih se je število Slovencev zvišalo, čeprav nekateri s prihranjenim zaslužkom odhajajo za vedno domov. V rojstnem kraju si gradijo domove. Dolga so leta garanja v tujini, preden stoji lasten dom in je kmetija oskrbljena z vsemi priključki in so povrnjeni vsi dolgovni davkov, ki so nastali pred odhodom v tujino.

Slovenci v Reutlingenu se zelo radi zbirajo pri službi božji v materinem jeziku. Po maši pa stopijo v sosednjo dvorano, se tam pogovorijo, zapojejo in si ustvarijo pravo domače ozračje. Tudi slovenska knjižnica deluje v slovenskem centru v St. Andreas-Kirche v Reutlingenu. Ima 150 knjig, med katerimi je mnogo povesti in romanov. Knjige si ljudje radi izposojajo in si z njimi krajšajo čas. Ob branju izgubijo občutek domotožja po družini in otrocih, ki so ostali v domačem kraju.

V soboto, 14. aprila, smo se zbrali v farni cerkvi v Spaichingenu, kjer smo opravili božjo daritev. Mnogi so prejeli sveto obhajilo, preden so odšli na dolgo pot v domovino. Saj ne veš, kaj se ti utegne pripetiti med potjo, kajti

ceste so ob praznikih zelo nevarne.

Po vsaki slovenski maši imajo verniki možnost, da si nakupijo časopise: „Naša luč“, „Družina“, „Mavrica“ in razne knjige. Priliko imajo tudi, da se posvetujejo z duhovnikom g. Janezom Demšarjem o socialnih problemih in o vsem, kar jih zanima. Nekateri imajo težave s stanovanjem, drugi s čim drugim. Nekateri žal rajši nasedajo goljufom, namesto da bi se posvetovali z duhovnikom. Obračajte se na slovenske duhovnike, zaupajte jim svoje težave in delo v tujini vam bo lažje!

Na veliko soboto je bil blagoslov velikonočnih jedil v katoliški cerkvi v Reutlingenu. Praznično vzdušje o Veliki noči je še bolj popestrila z nageljni lepo okrašena cerkev, kot bi bili v domačem kraju. Lepe velikonočne pesmi so prepevali slovenski zdomci pod vodstvom g. Trpinca. Na velikonočni ponedeljek je g. Janez Demšar maševal v Nagoldu. Čeprav so mnogi odšli domov, je bila maša lepo obiskana.

Poroke: V Richenbachu sta se poročila Anton Možič iz Selnice ob Dravi in Irena Jamnik iz Mari-

Po blagoslovu velikonočnih jedil in maši na veliko soboto v Reutlingenu smo se fotografirali.

bora; v Reutlingenu pa Anton Železnik iz Novega Grada pri Sevnici in Marija Sibilja iz Sevnice ter Ivan Kranjc iz Zagorja (fara Sv. Tomaž v Slovenskih goricah) in Marija Štelcar iz Hočkega vrha (Videm ob Ščavnici). Iskrene čestitke vsem, ki so stopili na novo življenjsko pot!

Veliko srečo je imela družina Spiljak iz Dettingena pri Reutlingenu. V avtomobilski nesreči pri Münchnu je bil njihov avto popolnoma razbit, njim pa se ni nič hujšega zgodilo.

Franci iz Metzingena

Slovenske maše v mesecu juniju:

V REUTLINGENU je maša na prvo in tretjo nedeljo v mesecu ob 17. uri v St. Andreas-Kirche, Orschel-Hagen;

v KIRCHHEIM-TECKU vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10.30 v Maria-Königin-Kirche;

tretjo soboto v Spaichingenu v Schwarzwald ob 17. uri popoldne v kat. farni cerkvi;

vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Nagoldu ob 18. uri v kat. cerkvi.

Po vsaki božji službi je na sporedu srečanje v sosednji dvorani ali Kolpingovi hiši. V domačem razpoloženju in pri kranjskih klobasah je obilo priložnosti za pogovor.

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

Drugo nedeljo v juniju bodo binkošti in ta dan naše binkoštno srečanje v Göppingenu. Zato bo sta slovenski maši naslednji dan, na binkoštni ponedeljek, ob običajnem času dopoldne v Konstancu, popoldne pa v Friedrichshafnu.

Na tretjo nedeljo, 17. junija, pa slovenske maše v Ravensburgu in Ulmu ne bo zaradi duhovnikovega potovanja v Rim k slovesni otvoritvi Slovenika.

Na binkoštno srečanje je od nas res daleč, toda zakaj bi ne uporabili svojega avtomobila, kdor ga ima, kdaj tudi v tak namen? Binkoštno srečanje je bilo za vsakogar, ki se ga je v preteklih le-

tih udeležil, nepozabno doživetje. Zato je tudi letos vabljen vsakdo, kdor le more priti.

MÜNCHEN

Ne bomo rekli, da je pomenil obisk pomožnega ljubljanskega škofa dr. Stanislava Leniča v zgodovini naše slovenske münchen-ske župnije mejnik, bil je pa vsekakor nekaj posebnega, lepega, enkratnega. Saj je bil v več kot desetih letih življenja te župnije to prvi tak dogodek.

Obvestili smo vso slovensko srenjo o tem obisku, pa so, žal, nekateri (mnogi?) že odšli domov na velikonočne praznike, drugi so se mogoče prestrašili mraza, tretje je zmotil koncert Avsenikov ob isti uri. Kljub vsemu se nas je lepa skupina zbrala v „našo“ cerkev v Münchnu. Koliko? 450, kot smo računali mi, ali 600, kot je zapisala „Družina“? Klopi so bile polne, pa tudi prostor pod korom. In kar je glavno, ta skupina je bila s srcem pri škofovi maši, kar je bilo jasno čutiti iz navdušenega petja.

Dolge vrste so stale že eno uro in pol pred začetkom maše pri petih spovednicah. Tudi to je bilo v zgodovini naše župnije enkratno!

Točno ob osmih zvečer je prišel škof v spremstvu delegata slovenskih dušnih pastirjev v Nemčiji dr. Janeza Zdešarja in urednika „Družine“ dr. Draga Klemenčiča pred oltar. Slovenski župnik v Münchnu je škofa pozdravil, gdč. Mihaela mu je izročila šopek rdečih nageljnov.

Že med škofovim prihodom je pela vsa cerkev navdušeno, ubrano, doživeto. Kasneje je dvakrat prevzel vlogo zvočne kulise pevski mešani zbor „Doneči zvon“ s pesmima „Domači zvon“ in „Večerja zadnja“, enkrat pa moški zbor z „Zgodnjo Danico“. Ne samo mi, ki petje našega zbora že poznamo, tudi gostje so se zelo pohvalno izrazili o ubranem petju zbora v obeh sestavah. Vsem pevcem in pevcem vse priznanje in

najlepša hvala! Posebej naj še izrečemo zahvalo prelepemu solu ge. Lucije!

Škof je s pridigo segel navzokim v srce. Res smo imeli vtis, kot da nam govori slovenski knez. Sicer pa, ali niso bili ravno naši škofje v vsej zgodovini naši plemiči, naši knezi? Pozival nas je k zvestobi, veri in narodu. Škoda, da ni bilo mogoče teh pozivov prenesti v vsa stanovanja in vse sobe naše župnije, kjer živijo naši ljudje. Mogoče bi pa le kje koga zbudili k novemu življenju, novi zvestobi...

Gdč. Anica in Milera sta bili birmani, Tomaž in Andrej sta iz škofovih rok prejela prvo obhajilo. Ko bi za škofov obisk vsaj nekaj tednov prej vedeli, gotovo bi bili obe vrsti — birmancev in prvoobhajancev — znatno daljši. Bomo pa drugič za to poskrbeli.

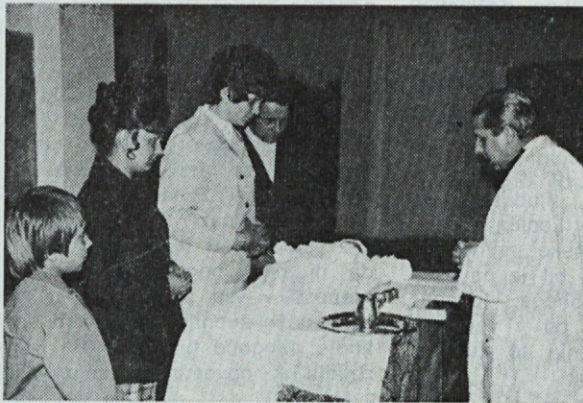
Ko je prišel trenutek obhajila, so se malodane vse klopi spraznile: k obhajilu je pristopila vsa cerkev. Tudi to je bilo v letih obstoja naše župnije prvič.

Z eno besedo: lepo je bilo. Želimo si samo tega, da bi škof večkrat med nas prišel. Mogoče vsako leto. Ali vsaj vsaki dve leti.

Na škofa sta naredili vtis po-

Ana Vrdoljak in Oskar Rutar sprejemata po sklenitvi zakona v Rosenheimu na Bavarskem čestitke slovenskega župnika.

Pri krstu Roberta Golenka
v Münchnu

Monika Sabina Stajnko je bila
pravkar krščena.

seбно dve stvari: najprej udeležba pretežno mladih pri maši, potem pa množično obhajilo. Z obiskom naše župnije je bil prav tako zadovoljen, kot smo bili mi.

V maju pojemo namesto šmarnic vsako nedeljo po maši litanije Matere božje. Seveda pridejo med vzkliki na vrsto tudi prelepi odpevi, ki so tako polni slovenskega, vernega duha.

Krščeni so bili: Janja Vovko, hčerka Janeza in Marije, roj. Pogorevc; dvojčici Tatjana in Marjana Pinterič, hčerki Branka in Katice, roj. Ferenčaba. Punčkam želimo vse dobro, staršem pa naše čestitke!

nizozemska

Poroka: Že v oktobru 1972 je gdč. Antonija Lavrič iz Hoensbroeka, hči našega skrbnega krajevnega poverjenika za „Našo luč“, g. Antona Lavriča, sklenila zakonsko zvezo z g. Janom Goebbelsom. Želimo vso srečo!

Smrt rojaka: V Kerkrade je umrl naš rojak g. Albert Papež, rojen v Suhi krajini. V prejšnjih letih je bil predsednik Društva sv. Barbare v Eyselshovenu. Bil je izredno marljiv delavec, dober mož in skrben oče. Zapušča ženo, sinova, vnuka in vnukinjo. Njegov sin g. Milan je pred leti v slovenski skupnosti slavil novo mašo. Dru-

žini izrekamo toplo sožalje! Ohranimo ga v lepem spominu!

Skupno potovanje v Slovenijo bo letos 2. julija. Zberemo se na železniški postaji v Aachenu. Vračali se bomo 27. julija. Priključiti se morejo rojaki iz Nizozemske, Belgije in Nemčije. Vožnja stane 150.— goldnov. Prijavite se pri g. Francu Grilu, Kamp straat 154, Heerlerheide, ali pa v gostilni Grošelj v Heerlerheide (telefon: 211726). Zadnji dan za prijavo je 17. junij popoldne.

Iskrena zahvala vsem, ki so sodelovali pri naših lepih velikonočnih slovesnostih! Posebno hvaležnost dolgujemo „Zvonu“ za njegovo lepo petje.

slovinci ob meji

GORIŠKA — V cerkvi na Travniku je bil koncert mešanega zbora iz Gorice. Zbor je pokazal, da primerno obvlada zlasti tehniko polifonskega petja, obenem pa tudi dokajšnjo amalgamiranost v glasovih, četudi so v glavnem še mladi in morda ne dosegajo tistega zvočnega potenciala, ki bi ga že imel zrelejši zbor. — Slo-

venski deželni poslanec se je postavil proti nepravilnemu razlaščanju, ki zadeva predvsem slovenskega kmeta in slovenske organizacije. — V cerkvi sv. Ignacija je bil koncert orkestra Glasbene matice iz Trsta in organista Huberta Berganta. Koncert sam je bil novost za mesto, saj so prvič slišali skupaj orkester in orgle. Na sporedu so bili stari in moderni skladatelji. Med temi je zlasti zbudila mnogo zanimanja skladba Pavla Šivica „Prélude-fantasie“ s svojo drzno harmonsko zasnovno in virtuozno bravuro.

TRZAŠKA — V prostorih slovenske osnovne šole v Sv. Križu se je

zbralo lepo število staršev in prijateljev mladine na ustanovni občni zbor organizacije, ki naj jih javno predstavlja in čim uspešneje povezuje s šolskim življenjem otrok. — Vsi štirje kandidati za ravnatelje slovenskih srednjih šol so v Rimu uspešno opravili izpite za razpisana mesta, katera bodo v jeseni tudi dobili. — V Kulturnem domu v Trstu je gostovala baletno-folklorna skupina osnovne šole Vič—Ljubljana. Mladi plesalci so v prvem delu izvajali vrsto belokranjskih, gorenjskih in štajerskih folklornih plesov. — V Kulturnem domu je nastopil tudi simfonični orkester Slovenske filharmonije. Novost

Teharje so tlakovane z našo krvjo

(Samozaložba, Buenos Aires 1973)

Drobna knjižica govori o tistih slovenskih možeh in fantih, ki so se med vojno uprli rdeči revoluciji, se po vojni umaknili na Koroško v Vetrinje in bili po prevari Angležev poslani nazaj v Slovenijo preko Pliberka. To delo je pendant brošure „V Rogu ležimo pobiti“, ki je bila napisana leta 1968 prav tako v Buenos Airesu.

Nekaj citatov iz raznih knjig posrečeno uokvirja celotno vsebino. Npr. navedek iz Jožeta Javorška knjige *Hvalnica zemlji* (Maribor 1971) o prijatelju Janezu Remicu, ki so mu leta 1945 v Teharjih pri Celju „poslali rožni venec svinca v prsi, ne da bi ga vprašali po njegovem življenjepisu, še manj pa po njegovi krivdi“: „Vendar se mi zdi tvoja smrt krivična, še več, v resnici tragična. Tiste, ki so ne-

posredno krivi, da nisi več živ, bi bilo treba postaviti pred sodni stol, zakaj pobili so enega najumnejših Slovencev.“ Ali iz Alojza Rebula knjige *V Sibilinem vetru* (Ljubljana 1968): „V doline tja čez so jih vozili na tisoče, zasuli pa tako slabo, da je zmeraj treba kaj prekopavati. Najmanj deset tisoč. Dvanajst, pravijo drugi. Kaj se ve!“

Na 18 straneh uvoda razlaga avtor v obliki pisma mlademu prijatelju vso zapletenost medvojnega dogajanja v Sloveniji. V tem uvodu preseneča pripravljenost, priznati vso krivdo, ki naj bi jo imel na vesti medvojni demokratični, torej protikomunistični tabor. Mogoče ni delitev krivde med stranke te demokratske strani čisto pravična, a kot celota jemlje ta plat nase — vsaj po avtorjevih zatrditvah — sploh vso možno krivdo, ne samo vse dejanske. Ko bi bilo na drugi strani vsaj nekaj te pripravljenosti, bi se mogli začeti iskreni razgovori med še vedno sprtima slovenskima bratoma.

Sledi glavni del brošure: več kot 70 strani pretresljivih pričevanj očitvidcev o predaji v Pliberku, poti proti Celju, koncentracijskem taborišču v Teharjih, množičnih pokolih in moriščih. To branje pač ni za vsake živce, je pa kot pričevanje iz tistih dni del

zgodovine. Vse, kar se je kdaj kje zgodilo, je zgodovina in narod za služi, da ima napisano svojo zgodovino. S tem, da bi skušali nekatere strani zgodovine zamolčati ali ponarediti, bi ne naredili narodu nobene usluge.

Na koncu brošure je izpisek iz premišljanja zdravnika dr. Janeza Janeža, ki se je pri Pliberku leta 1945 rešil s kamiona in se kasneje odločil za misijonskega zdravnika ter sedaj že več kot 25 let brezplačno dela med Kitajci na Formozi: „Jokal bom zaradi naroda, v katerem sem rojen. Majhen je in v družini narodov le majhna žoga za igračo... Zmagovalec ima po zemskih pravilih vedno in vse prav, premagani je naredil vse narobe... Vsi delamo napake, brez napak ni odpuščanja, brez odpuščanja ni ljubezni... In zato sem jokal: videl sem narod brez ljubezni! Tista mizerija, tisto sovraštvo onih majskih dni je vsak trenutek živo z menoj in skušam dati le en odgovor: ljubežen!“

Tudi ta brošura je izraz ljubezni — čeprav bo mogoče hotel kdo dokazovati nasprotno — ljubezni do resnice, ljubezni do tistih, s katerih krvjo so Teharje tlakovane.

Brošuro je mogoče kupiti v Mohorjevi knjigarni v Celovcu.

večera je bila simfonična pesnitev Ubalda Vrabca „Škocijanska jama“. Skladba spada v zvrst programske glasbe, kjer že naslov pove, kakšna je vsebina, slika in razpoloženje kompozicije. — V Ukmarjevem domu v Škednju pripravljajo razstavo škedenjske peke kruha. — Zadeva škedenjskega muzeja se premika v pozitivno smer. Zdaj primerno opremljajo hišo, ki bo služila temu namenu. KOROŠKA — Mladinska igralska skupina „Edinost“ iz Pliberka je gostovala v Murski Soboti z Rabadanovo komedijo „Kadar se ženski jezik ne suče“. Je ena najboljših amaterskih igralskih skupin na Koroškem in se lahko brez

manjvrednostnih kompleksov meri z vrstniki iz Slovenije. — Farna mladina iz Dobrle vasi je postavila na oder igro „Svojejavček“. Dvorana je bila nabitob polna in gledalci so uživali ob dobro podanih vlogah. Pozneje so gostovali v Globasnici, v Št. Primožu in v Št. Jakobu v Rožu.

**slovinci
po svetu**

ARGENTINA — Slovenci imajo na ukrajinski univerzi papeža sv. Klemenca svoj slovenski oddelek. Glavni pobudnik tega je dr. Tine Debeljak, ki letos praznuje svojo sedemdesetletnico. Program oddelka se razvije v štirih letih, po katerih dobijo udeleženci licenčniatsko diplomu kot na katerikoli drugi argentinski fakulteti in z isto veljavnostjo. Predavajo različni slovenski profesorji poleg nekaj ukrajinskih pri skupnih predavanjih. Pred kratkim je bila otvoritev novega šolskega leta v Slovenski hiši s posebno inavguracijsko slovesnostjo. — Kot vsako leto se je tudi letos zbralo veliko (Dalje na 40. strani)

Kako je živel Jezus?

Jezusovi učenci so bili povezani v ribiško skupnost.

Nekega dne jih je Jezus našel na bregu, ko so popravljali mreže. Petru je rekel: „Odrini na globoko in vrzi mreže na lov!“ Peter je odgovoril: „Čemu? Vso noč smo se trudili, a nismo ničesar ujeli.“ Ker je Jezus vztrajal, je Peter vrgel mrežo. In glej, kakšen čudežen ribji lov! Mreža se je napolnila z ribami, da se je čoln skoraj potapljal.

Peter se je zrušil k Jezusovim nogam in rekel: „Ubog in nevreden človek sem pred teboj, poln grehov!“

„Ne vznemirjaj se, Peter,“ mu je odvrnil Jezus, „odslej ne boš več rib lovil, ampak ljudi.“

V trgovskem pristanišču na bregu jezera Kafarnaumu je živel neki carinik, po imenu Levi. Lepega dne ga je Jezus povabil, ko je prišel mimo njegove carinarnice: „Hodi za mano!“ Levi, klicali so ga tudi za Mateja, je pustil računke knjige, blagajno, službo, napredovanje, zveze in vse in šel za Jezusom.

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Ko je gospod Kramar proti večeru prišel domov, ga je pred vrati prestregel Krevlov Bine. „Gospodu ravnatelju lahko povem nekaj, kar je vredno svojih deset mark,“ je rekel.

Gospod ravnatelj Kramar je rekel: „Pusti me v hišo!“

„Greste drevi spet od doma?“

„V opero greva,“ je rekel gospod Kramar.

„Potem samo napravite tako, kakor da greste v gledališče,“ je nasvetoval Krevlov Bine. „Potem pa se postavite pred hišo, in če ne boste četrť ure kasneje doživeli presenečenja, da boste zijali, me lahko ozmerjate z bedakom.“

„Velja,“ je rekel gospod Kramar, odrinil fantiča in stopil v hišo.

Prede n so starši odšli v gledališče, so kakor po navadi obiskali Pikico v njeni sobi. Pikica je ležala v postelji in gospodična Roženkrančeva je naglas brala pravljico o Aladinu in čudežni svetilki.

Ko je njegova žena sedla v avto, je rekel gospod Kramar: „Daj mi mojo vstopnico! Pozabil sem

cigare. Peljite naprej, Šuntajs! Pridem s taksijem za vami.“

Gospod Kramar se kajpada ni vrnil v stanovanje. Nasproti hiše je stopil za drevo in čakal.

Tedaj so se vrata odprla! Gospod Kramar se je ugriznil v ustnice. Skoraj bi bil pogoltnil cigaro. Skozi napol odprta vrata je smuknila ženska postava in vodila za sabo otroka. Oba sta se motala v temi ko strahova. Hišna vrata so se zaprla. Ženska se je skrbno ozirala naokrog. Gospod Kramar se je stisnil k drevesu, kolikor se je le mogel. Potem sta obe postavi odhiteli proti mestu.

Na drugi strani ceste je tekel gospod ravnatelj Kramar za njima. Oni dve postavi na oni strani nista slutili, da jima kdo sledi. Otrok se je spotikal, suha, visoka postava ga je vlekla dalje.

Obe postavi, ženska in otrok, sta stopili iz sence tihih hiš in zavili čez cesto na razsvetljeno stran. Ženska si je bila zavezala ruto. Šli sta zelo počasi in mala deklica je vodila žensko, kakor da je ta na lepem zbolela.

Zdaj jima je mogel gospod Kramar z lahkoto slediti kljub množici, ki je hitela po cesti.

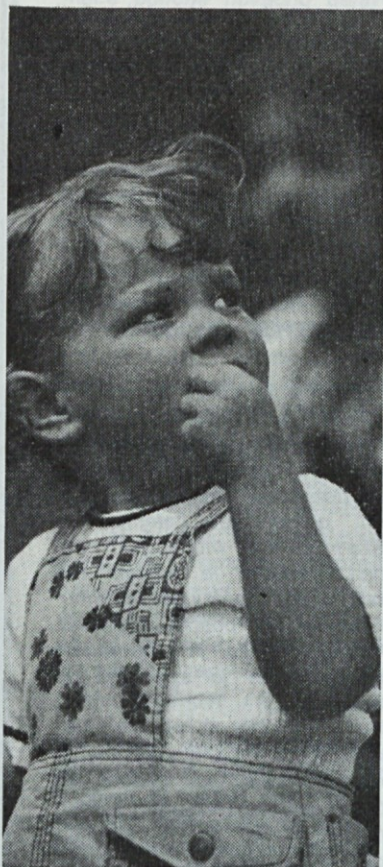
Napotili sta se proti Ribiškemu mostu. In na mostu sta obstali ter se naslonili na ograjo. Še zmerom je deževalo.

Gospod Kramar je stal na sredi ceste in gledal pozorno proti Ri-

K vodi

Oče si je nataknil črne naočnike in v usta vtaknil pipo, pa sta šla s Tomažem k vodi. Seveda nista pozabila vzeti s seboj velike jadrnice. To bo lepo! Če bo še malo vetra, bo jadrnico kar samo neslo. Imata jo privezano na vrvico, da je ne bi odnesel veter.

biškemu mostu. Videl je, kako steguje otrok mimoidočim roke in zraven dela poklončke. Večkrat se je kdo ustavil in dal denar.

Tedaj je mala spet napravila poklonček in se je najbrž zahvaljevala.

Opazoval je suho, dolgo osebo ob deklici. Seveda je bila to gospodična Roženkrančeva. Nosila je ruto in pred oči si je nataknila temne naočnike. Spoznal jo je kljub temu.

Njegov otrok je stal v tanki, stari oblekici na mostu, brez klobuka, kodri so ji viseli v štrenah, mokri od dežja.

Zavihal si je ovratnik. Nato je prišel stražnik ter ga opozoril, naj stopi na pločnik.

„Gospod nadzornik,“ je rekel gospod Kramar, „ali je dovoljeno, da majhni otroci zvečer postavajo na cestah in beračijo?“

Stražnik je skomignil z rameni. „Mislite tistile dve na mostu? Kaj pa naj storimo? Kdo naj bi sicer slepo ženico privedel sem?“

„Je slepa?“

„Kajpada. Pa še precej mlada. Skoraj vsak večer stojita tam. Tudi taki ljudje hočejo živeti.“

„Kako dolgo pa po navadi stojita tamle?“

„Vsaj dve uri, takole do desetih.“

Gospod Kramar je spet stopil s pločnika. Napravil je tak obraz, kakor da bo planil tja čez; potem se je zavedel ter se zahvalil uradniku. Stražnik je pozdravil in odšel dalje.

(Dalje prihodnjič)

V vodi

Tomaž se je brž preoblekel: nataknil si je kopalke, na noge si nadel plavalke, na obraz pa stekleno masko. Pa hajdi na lov za ribami! A kaj, ko vse beže pred njim! Sicer pa prav globoko itak ne more, saj je cev za zrak prekratka. No, pa je vseeno lepo!

Jezus je povabil tudi nekega Filipa, naj postane njegov učenec. Ta je srečal svojega prijatelja Natanaela ali Jerneja in mu z navdušenjem govoril o Jezusu iz Nazareta. Natanael je imel predsodke o Nazaretu; ni verjel, da bi mogel od tam priti kaj prida človek.

Filip je predstavil svojega prijatelja Jezusu. Jezus mu je povedal, da kljub oddaljenosti dobro ve, kako se je zmrnil, ko so mu govorili o Nazaretu. Natanael ni mogel priti k sebi in je strmel nad Jezusovo vednostjo.

Med dvanajsterimi, posebej izbranimi, je treba omeniti tudi nejevernega Tomaža in Juda iz Karjota, ki bo Jezusa izdal.

Tudi drugi so bili poklicani, npr. pošten fant iz visoke družbe. Prišel je k Jezusu in ta ga je povabil, naj gre za njim, a odreči se mora lahkemu in udobnemu življenju. Bogati fant se tega ni nadejal. Ni imel poguma, da bi vse zapustil, in je žalosten odšel.

Neko noč se je Jezus v Petrovi ladji vozil čez jezero. Kadar se veter spusti z visokih gorá na to jezero, zlahka sproži pravi vihar. Tako se je zgodilo tudi to noč.

Jezus je zleknjen na koncu ladjice trdno spal. Učenci so ga zbudili: „Vse je zgubljeno! Potopili se bomo! Reši nas!“

Jezus je odgovoril: „Kako vas more biti strah, če sem jaz pri vas? Kako malo zaupate!“

Tedaj je vstal in zapovedal morju in vetru. In spet je nastala tišina.

Neke noči so bili učenci sami na morju. Neznana človeška postava se je jela pomikati proti njim. Zdelo se je, da hodi po vodi. Menili so, da je prikazen. Prevzel jih je strah. Kmalu pa so prepoznali Jezusov glas, ki jim je govoril, naj se ga ne boje.

z obiska pri naših „švicarjih“

(Nadaljevanje in konec)

Če bi odšli iz te dežele tuj delavci, bi veliko število bolnikov ostalo brez zdravnikov in nege, gradnje bi zastale, gostinstvo bi shiralo, težave v mestni komunalni bi se pojavile in gospodarstvo bi zašlo v hudo krizo.

Ko sem spraševal „naše Švicarje“, ki že več let živijo v tej deželi, kje so njihovi trenutni poglavitni problemi, sem dobil različne odgovore, toda našel sem skupni imenovalec: čutijo, da postopoma izgubljajo stik z domovino, vedno bolj se oži krog njihovih prijateljev in znancev v domovini, predvsem pa se pojavlja vprašanje šolanja njihovih otrok v materinem jeziku. Skratka, pojavljajo se problemi na ravni družine.

Pri otrocih se opaža hitro prilagojevanje in tu nastajajo prvi konflikti, predvsem moralni. Tisti otroci, ki hodijo v švicarske šole, so se hitro naučili „švicarske nemščine“, družijo se z otroki domačinov in se hitro odtujijo. S starši se srečajo samo zjutraj in zvečer in samo takrat lahko govorijo slovensko. To je pa seveda premalo.

Naslednji problem je vrnitev v domovino, ki pa je dokaj zapletena. Mnogi, ki so se že odločili, da se bodo vrnili, so se ponovno premislili, ker pač niso našli ustreznega delovnega mesta v domovini ali so se pojavile druge težave. Zanimivo je, da pri mnogih ni prvi problem za vrnitev plača, četudi je to izredno pomembna postavka, marveč gre za odnos na splošno: za priznanje in upoštevanje pridobljenega strokovnega znanja in izkušenj, gre za delovne navade nasploh.

Po Delu

tuj delavci v Franciji

Kolesje orjaškega kompleksa Renaultovih tovarn se giblje v upočasnjenem ritmu: 30.000 stavkajočih je začasno zaustavilo peklenski tempo tekočih trakov, s katerih pride vsak dan več tisoč avtomobilov. Gonična sila te stavke so tako imenovani O. S. — specializirani delavci, ki imajo zveneče ime, a delajo na najslabše plačanih mestih. Med njimi je največ tujcev — Alžircev, Maročanov, Senegalcev, Špancev, Portugalcev in Jugoslovanov.

Ta stavka je ponovno opozorila na dva problema — na težave delavcev, ki delajo pri tekočih trakovih in na drugih najtežjih delovnih mestih, in pa na tegobe tujih delavcev. Štirje priučeni delavci v avtomobilskih tovarnah pariškega bazena od petih so tujci.

Stavkajoči v Renaultu ne protestirajo samo zaradi plače. Navsezadnje v tej tovarni ne zasluži nihče manj kot 1500 frankov in skupina delavcev v stiskalnici pločevine, ki je pred tedni sprožila stavkovni val, zasluži z ravnimi dodatki blizu 2000 frankov. Ne gre torej samo za denar, gre predvsem za tisto, kar je zajeto v širokem izrazu „boljše delovne razmere“ — počasnejši tempo na tekočih trakovih, krajši delavnik, boljša higiena in večja varnost, skratka, vse tisto, kar prispeva k večjemu udobju in boljšemu počutju. Toda vse to so stvari, ki niso direktno produktivne in francoski kapitalisti se v neizprosni konkurenci na mednarodnem trgu obdrže le tako, da do kraja črpajo materialne in človeške rezerve. Na delavske zahteve je najobičajnejši odgovor „Ne“. „Patroni“ popuščajo le takrat, kadar so prisiljeni.

Novo je, da so se zdaj začeli upirati tudi tujci, ki so sindikalno in politično najmanj osveščeni in imajo tudi najmanj pravic. Toda če je posameznik najmanj zaščiten, pa tuj delavci skupno predstavljajo veliko moč. Dva milijona jih je, kar je 10 odstotkov vseh delovnih moči ali vsak četrti delavec v industriji. V avtomobilskih tovarnah doseže ta številka ponekod tudi 80 odstotkov.

Francija je dolgo spodbujala politiko priseljevanja. Dežela je bila skozi stoletja sorazmerno redko naseljena in tujci so bili dobrodošli najprej kot vojaki, potem kot kmetijski in nazadnje kot industrijski delavci. Francija je postala njihova druga domovina in njihovi otroci so postali Francozi. Uradna politika je spodbujala asimilacijo in jo spodbuja še danes.

Oblasti poskušajo zavreti dotok priseljencev iz Afrike pa tudi iz tistih držav, ki imajo v Franciji že toliko ljudi, da tvorijo večje skupnosti, kar prave nacionalne manjšine. Število portugalskih priseljencev se je v nekaj letih podeseterilo in danes je drugi jezik v Franciji portugalski. V državi, ki je zgrajena na centralizmu in nacionalni enobarnosti, to postaja motnja. Prednost imajo zato drugi, ki jih še ni toliko — med drugimi Turki in Jugoslovani.

Medtem ko so imeli nekoč priseljenci možnost, da se sčasoma prebijejo na višje kline socialne lestvice, so danes tuj delavci sloj, ki praviloma opravlja najnižja, najslabše plačana dela, ki se jih Francozi izogibljajo. Mnogi delodajalci gledajo samo, kako bi jih v čim krajšem času čim bolj izkoristili. Ugledni tednik „Nouvel Observateur“ piše, da Citroenovi agenti v Turčiji s pomočjo do-

mače policije novačijo delavce za svoje tovarne v Franciji in jih po šestih mesecih pošiljajo domov.

Delavec, ki ne zna francoščine in nima državljskih pravic, je „manj problematičen“ in manj zahteven kot drugi. To je splošen problem tujcev: zaradi neznanja jezika in nepoznanja predpisov se pogosto izgubijo v birokratski džungli, kar delodajalci spretno izkoriščajo. Tujec, ki mu je delodajalec odpovedal službo in ne ve, na koga naj se obrne, je v Parizu vsakdanji pojav.

Bivši minister za delo Fontanet je lani izdal okrožnico, ki naj bi uredila zaposlovanje tujcev v Franciji. Okrožnica predvideva med drugim, da se ne sme v Franciji zaposliti nihče, ki ne pride v državo preko zavoda za zaposlovanje, in da imajo prednost pri zaposlovanju Francozi in tisti tujci, ki so že v Franciji. Na drugi strani pa morajo tuji delavci poslej hkrati podaljševati vse svoje dokumente, se pravi delovno knjižico in dovoljenje za bivanje, imeti pa morajo tudi enoletno delovno pogodbo in dokazilo, da stanujejo v spodobnem stanovanju, ki naj bi ga v načelu preskrbel delodajalec.

Nekatera teh določil naj bi tujim delavcem pomagala. Toda v praksi je tako, da se položaj ni bistveno popravil, nasprotno, za marsikoga se je celo poslabšal. Praktično nihče ne kontrolira, ali delodajalci res zagotavljajo delavcem spodobna stanovanja. Delavci sami pa se tudi ne pritožujejo, ker vedo, da bodo potem odpuščeni, brez delovne pogodbe pa ne morejo podaljšati vseh dokumentov, brez dokumentov pa ne smejo ostati v Franciji. Na drugi strani morajo dati dokumente tri mesece pred iztekom na podaljšanje policiji.

Toda takrat pogosto začno iskati novo zaposlitev, ki pa jo brez dokumentov težko najdejo.

V zadnjih mesecih so zato precej tujih delavcev izgnali. Francozov v splošnem to dosti ne moti, saj pretežno niso naklonjeni tujim delavcem. Pogosto je slišati mnenje: „Naj gredo domov, če jim ni všeč, saj nam tako ali tako samo delo odžirajo.“

Toda pri tem pozabljajo, da je njihova blaginja zrasla tudi z žulji tujih delavcev in da so ti danes nenadomestljivi. Načrt predvideva, da bo v obdobju 1971—1975 prišlo v Francijo 600.000 tujih delavcev.

Država prihrani trikrat toliko, kot daje za pomoč nerazvitim državam, samo s tem, ker jim ni treba toliko ljudi vzgajati doma. Na drugi strani opravlja velika večina teh dveh milijonov ljudi taka dela, ki se jih Francozi izogibljejo. Če bi odšli, bi jih morali zamenjati Francozi, ki bi seveda vse dru-

gače zahtevali svoje pravice in tudi veliko večje plače.

Toda v Renaultu je skupina tujih delavcev ugotovila, da je močna, če nastopa skupno in složno. Španci, Maročani in Portugalci so se zavedeli, da brez njih tekoči trakovi zastanejo. Zelo verjetno je, da bodo to kmalu opazili tuji delavci tudi drugod. Sindikati, ki so se doslej zelo mlačno zavzemali za tujce, se zdaj postavljajo na čelo njihovega gibanja, da ne bi izgubili kontrole.

Skratka, začenja se nov proces, ki se utegne razširiti in ustvariti močan socialni nemir. Oblasti si ne morejo privoščiti, da bi ta nemir brutalno zatrla, ker vedo, da francoska industrija tujce potrebuje.

Gotovo pa je tudi, da bodo zdomci, za katere v Franciji skrbe slabše kot kjerkoli v Evropi, dobili od delodajalcev in od oblasti samo toliko, kolikor si bodo sami priborili.

A. N.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo "Naše luči" do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglas smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● **JANKOVIĆ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU** vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi: Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SPOZNATI SEBE**, svoj značaj, in obnem razumevati soljudi, svoje bližnje, je eden najvažnejših pogojev za uspešno in zadovoljno življenje. Ravno to pa je največkrat zelo težavno in terja pomoč strokovnjaka, psihologa. V ta namen vam na podlagi znanstvene analize rokopisa rad svetuje in pomaga dipl. grafolog **FRANC UDOVIČ**, 807 Ingolstadt. Postfach 2901, BR Deutschland. Oglasite se s karto! Točne informacije sledijo.

● **Mlad SLOVENEK**, nekadilec, nealkoholik, s premoženjem in avtom, želi spoznati pošteno slovensko dekle, do 25 let, zaradi ženitve. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 18).

● **FANT**, star 26 let, v Nemčiji, nealkoholik, po značaju dober, želi spoznati slovensko dekle, staro 18 do 23 let, po možnosti živečo v Nemčiji, pripravljeno priti živeti za nekaj let v mesto, kjer živi on, potem pa se skupaj vrniti v Slovenijo. Slika zaželeno. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 19).

(Nadaljevanje s 35. strani)

Število Slovencev na slovenski pristavi blizu Buenos Aires na slovenskem dnevu, ki ga prireja osrednja slovenska organizacija Zedinjena Slovenija. Po dopoldanski maši in kosilu se je popoldne razvil kulturni program. Poleg govorov in nastopa mladih pevcev je navdušila mladinska godba z izvajanjem slovenskih koračnic. — Srednješolski tečaj je začel novo šolsko leto. Letos je vpisanih 150 dijakov, ki so razdeljeni v pet letnikov (kot argentinska gimnazija). Zaradi velikega števila prijavljenih pa ima letos prvi letnik dve paralelki. — V novem poslopu Slomškovega doma je nova soba za družabna srečanja opremljena v slovenskem kmečkem slogu.

● **Štirje FANTJE**, srednje čedni, stari 35, 37 in 38 let, zdravi, pošteni, nepijanci, z gotovino, avtom, bi radi spoznali dekleta, da bi se poročili. Neresne ponudbe ne prihajajo v poštev. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 20).

● **Katero slovensko dekle**, mirnega značaja, pošteno, čiste preteklosti, želi spoznati dobrega **SLOVENSKEGA FANTA**, ki je v Nemčiji, starega 24 let, nekadilca, nealkoholika, za poroko? Samo resne ponudbe s fotografijo! Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 21).

● **SLOVENSKI IZOBRAŽENEC** (29/173, inž.), že več let v Nemčiji, (sedaj v Düsseldorfu), želi spoznati slovensko dekle (do 25 let) iz tujine za lepo skupno bodočnost. Slika zaželeno. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 22).

● **Iščem poštenega DRUŽABNIKA** z nekaj kapitala za trgovino ali obrt v Nemčiji ali zunaj nje. Cenjene predloge pošljite na naslov: Franc Prošek, 807 Ingolstadt, Esplanade 38, BR Deutschland.

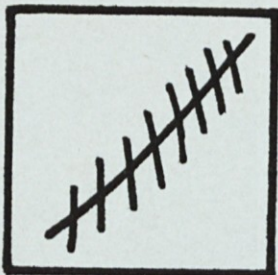
● **GRADBENE PARCELE** na prodaj! V Mestinju, med Celjem in Rogaško Slatino, imam več gradbenih parcel na prodaj. So 200 m od železniške in avtobusne postaje, vodovod in elektrika sta pri roki, v kraju je lesna industrija v naglem razvoju in tovarna sadnih sokov. Helmut Kindlhofer, 652 Worms, Bensheimerstr. 31, BR Deutschland. Tel. 06241 — 2 73 42.

Julija in avgusta

**naša luč
ne izide**

da bo krajši čas!

PREPROSTA RISBA

Kaj pomeni ta preprosta risba? Vsakemu človeku pove njegova domišljija kaj drugega. Najboljše odgovore bomo z imenom ali samo s kraticami, kakor bo pač kdo želel, objavili v septembrski številki.

PET OTROK

Neki profesor računstva ima pet otrok: Dušana, (ki je najstarejši in ima 8 let), Bogdana, Cilko, Frančka in Gorazda. Nekomu, ki ga vpraša po starosti Cilke, odgovori tako, da napiše sledeče množenje:

$$\begin{array}{r} B C D \times F G \\ G L M \\ F C N M \\ P M M M \end{array}$$

Potem razloži: „Vsaka črka znači eno številko (torej enaki črki odgovarja enaka številka) in tiste od črk, ki so začetnice imen otrok, povedó tudi njihovo starost.“ Profesor še pove, da je možno z nekoliko premisleka ugotoviti starost otrok.

Koliko let ima Cilka?

ZELENE KAPE

Poveljnik vojašnice ukaže poklicati v svojo pisarno tri najboljše rekrute in jim reče:

„Kot veste, položaj ne dopušča, da bi vsem trem dopustil nagradni dopust. Zato sem sklenil, da si ga eden od vas pridobi z bistroumnostjo. Zavezal vam bom oči in posadil na glavo kape, izbrano izmed treh zelenih in dveh belih. Nato vam bom oči odvezal. Vi

deli boste kakšne barve sta kapi vaših dveh soborcev, ne pa, kakšne barve je vaša lastna kapa. Uganiti morate, kakšne barve je vaša kapa. Kdor ugane barvo lastne kape in tudi pove, kako je prišel do tega zaključka, dobi štirinajst dni dopusta.“

Poveljnik je nato zavezal vsem trem vojakom oči in jim posadil na glavo zelene kape. Potem jim je oči odvezal. Minuto kasneje je eden izmed treh izjavil, da je njegova kapa zelena.

Kako je prišel do tega sklepa? Opozarjamo, da je ta rekrut pravilno sklepal, da pa je bil silno bister. Prav zato smo to uganko objavili sedaj, med počitnicami, da boste imeli dovolj časa za reševanje. Kdor jo ugane, se lahko zaveda, da je zelo bister.

DIVJE GOSI

Divja gos plava po mlaki in zagleda jato drugih gosi, ki lete nad mlako. Zakliče jim:

„O, sestre, koliko vas je! Gotovo vas je sto!“

Ena iz jate ji odgovori:

„Ko bi nas bilo še enkrat toliko, kot nas je, in še polkrat toliko in še četrkrat toliko ter bi bila še ti poleg, bi nas bilo sto.“

Koliko gosi leti nad mlako?

ČAROVNI REK

Neki romar je prišel na poti v Meko k nekemu puščavniku. Ta mu je rekel:

„Podvojiti znam denar, ki ga imaš pri sebi. Samo plačati mi moraš moj čarovni rek, ki z njim denar podvojim, in sicer mi boš dal vsakokrat po 10 funtov, ker se s tem vzdržujem. Denar mi boš pa dal šele potem, ko boš imel svoj denar podvojen.“

Romar se je razveselil in je ponudbo sprejel. Puščavnik je

povedal svoj rek in glej, romarjev denar se je podvojil. Plačal je rek in zahteval, naj ga izreče puščavnik v drugo. Prav tako še v tretje. Toda, ojej! Podvojeni znesek je komaj zadoščal, da mu je plačal tretji rek. Romar je ostal brez beliča.

Koliko denarja je imel romar spočetka pri sebi?

(Rešitev ugank prihodnjič.)

*

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

MULA IN OSEL: Osel je nosil pet, mula pa sedem vreč.

DVA VLAKA: Oba vlaka sta tisti hip, ko se srečata, od postaje B enako oddaljena. Vlak, ki prihaja iz B, je opravil pot od B do križišča, tisti, ki prihaja iz A, pa mora še opraviti pot od križišča do B.

POLŽ: V treh dneh. Tretji dan namreč, ko prileze na vrh, ne zleze več nazaj.

PREPROSTA RISBA: Najboljši odgovori, kaj pomeni sledeča preprosta risba, so:

- Slovenska svetla prihodnost, gledana ponoči. (N. C.)
- Jasno kot kakšen nov amandma. (V. C.)
- Tovariši, to je bel kvadrat! (Politik)
- Zamorec, ki je padel v Črno morje. (B. R., M.)
- Fotografija zime — v negativu. (B. R., M.)

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

RAVNATELJSTVO slovenskega dušnega pastirstva v zdomstvu:

Tajnik: Franc Bergant, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano.
(Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W.9.
(Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Telefon
0 31 24 — 23 59).

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Stefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzergasse 5/II, 1010 Wien I (za cerkvijo
Am Hof).

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empair. 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-
Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Slov. dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonfeldstr. 36. (Tel. 02141 —
29 13 05).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvík Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Jože Bucík, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Mittelstädterstr. 91/0. (Tel. 071 21 —
3 51 98).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 — 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 — 42 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Tine Vrečar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 —
7 85 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50-44-15).